پرۆژەی شانۆنامەی وەرگێڕدراو
3

مۆریس مەتەرلینگ

کوێرەکان

شانۆنامە

وەرگێڕانی لە فارسییەوە
دلاوەر قەرەداغی
بەراوردکردنی لەگەڵ دەقە فەڕەنسییەکەدا
د. فەرهاد پیربالْ
مستەفا قەسیم

چاپی یەکەم
2007

پرۆژەی شانۆنامەی وەرگێڕدراو

لێپرسراوی پرۆژە:

دانا ڕەئوف

ناوی کتێب: کوێرەکان

نووسەر: مۆریس مەتەرلینگ

بابەت شانۆنامە

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: دلاوەر قەرەداغی

بەراوردکردنی لەگەڵ تێکستە فەڕەنسییەکەدا: د. فەرهاد پیرباڵ، مستەفا قەسیم

پێشەکی: دانا ڕەئوف

کتێبی داهاتوو: شانۆنامەی ماراساد

وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: شێرزاد حەسەن

شانۆی سمبولیزم و مۆریس مەتەرلینگ

دانا ڕەئوف

ڕێبازی سمبۆڵیزم لە ناوەڕاست و کۆتاییەکانی دەیەی 1880 وە تا سەرەتا و ناوەڕاستی دەیەی 1890 لە پاریس وەدیار دەکەوێت. ئەم تەوژمە وەك کاردانەوەیەکی بەهێزی ڕێبازی ناتورالیزم سەرهەڵدەدات و دید و ئامانجەکانیشیان شتێکی تەواو پێچەوانەی ڕیالیزم/ ناتورالیزم دەبێت لە ئەدەب و هونەردا. بەڵام نەژاد و ڕەگ و ڕیشەکەی بەشێوەیەك لەشێوەکان دەگەڕێتەوە بۆ سەر ڕێبازی ڕۆمانتیکی و هزری فەیلەسوفە ناتورالییەکان.

ناتورالیزم درێژکراوەیەکی یان بەردەوامییەکی لۆژیکیی ڕێبازی ڕیالیزم و ئەدەبی ڕیالیزم دەبێت. بۆ زیاتر شارەزابوون لەم ڕێباز و قوتابخانانە و

کاریگەرییان بەسەر یەکتر و ڕەنگدانەوەیان لە شاکاری ئەدەبی و هونەریدا، دەگەڕێنەوە سەریان و زۆر بەکورتی ئاماژە بەو دەروازە گرنگە دەکەین.

ڕێبازی ڕیالیزم لەناوەڕاستی سەدەی هەڤدەهەمدا دەردەکەوێت و زۆر زوو کاریگەرییەکی فراوان لە ئەدەب و هونەری ئەو دەمەدا بەجێدەهێڵێ. لە سەرەتادا و بەشێوەیەکی گشتی ڕیالیزم لەئەدەبدا، بریتی بووە لەچارەسەرکردنێکی بابەتیانەی واقیع و بەبێ هیچ دەست تێوەردانێکی نووسەر. هەر لەبەرئەوە ڕیالیزمییەکان بە هەموو شێوەیەك دژ بە ڕێبازی ڕۆمانسی بوون، لەبری گرنگیدانیش بە خەون و ئەندێشە، ڕوویان کردۆتە خەڵکی ئاسایی و ژیانی ڕۆژانە.

ڕاستگۆیی لەخستنەڕووی مەودا و بوارە جیاوازەکان و ڕاستی ژیان و واقیع، ئاوێتەی ڕەنگدانەوەی دید و تێزەکانی ئەم ڕێبازە دەبێت. ڕاستگۆیی لەهونەردا مانای ڕاستگۆییە بەرامبەر بە ڕێساکانی ژیان بەگشتی و گوزارشتکردن لە ڕۆحی کۆمەڵ و بەرەوپێشەوەچوونی کۆمەڵگا بەتایبەتی.

فلوبیر ئەدەبی ڕیالیزمی لە فەڕەنسادا بڵاودەکاتەوە، هەروەها توانی ڕۆڵێکی گەورەش لە نەشونماکردنی ئەم ڕێبازە و بڵاوکردنەوەی بە هەموو جیهاندا بگێڕێ. ڕۆمانی (خاتوو بۆڤاری) نموونەیەکی بەرزی ئەم ئەدەبەیە. بەڵام بلزاك 1799 – 1850 زیاتر لەهەموو کەسێك نەك تەنها لە فەڕەنسا، بەڵکو لەهەموو جیهاندا دادەنرێت بە باوکی ڕاستەقینەی ئەدەبی ڕیالیزم. بلزاك ڕۆڵێکی گەورەی گێڕا لەشیکردنەوەی شانەکانی ژیان و بەستنەوەی بەکۆمەڵگا و خستنەڕووی بوار و لایەنە شەڕانگێز و دزێوەکانی کۆمەڵگاوە. ناتورالیزمیش وەك دیاردە و تەوژمێکی بەهێز و قۆناخێکی هەڵەشە و پێشکەوتووی ڕیالیزم سەریهەڵداوە. ئەم ڕێبازە گرنگییەکی بێهاوتای داوەتە وێنەکێشانێکی زۆر ووردی سەراپاگیری چارەنووس و خودی مرۆڤ، لەڕوانگەی سروشتی ئەو خودە خۆیی و تووخمە بایۆلۆژییەکان و ناوەندە کۆمەڵایەتی و ماتەرییەکانەوە. نووسەرانی سەر بەڕێبازی ناتورالیزم ویستوویانە زیاتر و زۆر بە ووردی دووپاتی نزمترین و کلۆلترین چینە هەژارەکانی کۆمەڵ و لەسەر هەموو ئاستەکان بکەنەوە و بارێکی دژوار و ڕەشبینی و توندوتیژی ئەو جیهانە دەستەبەر بکەن.

ئەمیل زۆلا وەك ڕۆماننووس، شانۆنامەنووس و تیئۆریست، ڕۆڵێکی گەورەی دەگێڕا لە بڵاوکردنەوە و بانگەشەکردنێکی بەربڵاوی ئەم ڕێبازەدا. ئەمیل زۆلا مێتودە زانیاری و پزیشکییەکانی بەکاردەهێنا بۆ پشتگیری، لێکۆڵینەوە و شیکردنەوەی دیاردەکانی ژیان و هەڵسوکەوتی مرۆڤایەتی، بەتایبەتیش دۆزینەوەکانی زانستی پزیشکی ئەزموونگەری. لەم بوارەدا تاقیکردنەوەکانی کلود برنار وەك پزیشکێکی تایبەتمەند و لەهەمانکاتدا لێکۆڵینەوە ئەزموونگەرییەکانی لەبواری زانستی ئامرازەکانی جەستە و جەستەی مرۆڤدا، کاریگەرییەکی گەورە و لەبەرچاویان هەبووە.

کلود برنار کتێبێکی گرنگ (دەروازەیەك بۆ پزیشکیی ئەزموونگەری) بڵاودەکاتەوە، کتێبەکە بۆ ئەو ڕۆژگارەی ئەوروپا، بەهایەکی فرە گرنگ و مەودایەکی فراوانی هەبووە. لەدەروازەکانی ئەم تاقیکردنەوە زانستییانەوە دەرگایەکی تر بەڕووی ئەم ڕێبازەدا دەکرێتەوە.

ئەمیل زۆلا جگە لە ڕۆمانەکانی، کۆمەڵێك کتێبی گرنگیش دەنووسێ، بۆ نموونە (ڕۆمانی ئەزموونگەری) ، (ناتورالیزم لە شانۆدا) ، (ڕۆماننووسە ناتورالیستەکان). هەروەها زۆلا گرنگییەکی زۆری بە شانۆ داوە و گەرەکی بووە لەڕوانگەی ڕێبازی ناتورالیزمییەوە گۆڕانکارییەکی بنەڕەتی لەشێوە و شێوازەکانی نەمایشکردنی شانۆیی و هونەری ریژی لەلایەك و لەلایەکی دیکەشەوە لەڕووی چۆنییەتی نووسینی ئەدەبی شانۆییدا بکات.

لە ساڵی 1890 بەدواوە، ڕێبازی ناتۆرالیزم دەگاتە ئاستێکی وا کە چیتر سەرنجی هونەرمەند و نووسەرانی ئەو ڕۆژگارە ڕاناکێشێ. لەبەر ئەوە کۆمەڵی شاعیر و هونەرمەندی وێنەکێش کەوتنە گەڕان بەدوای ڕێبازێکی تردا کەزیاتر بتوانێت گوزارشت لەدیدی ناوەوەی شتەکان، بوونی مرۆڤ، ئێستاتیکای هونەر و دۆزینەوەی هێما لە گەوهەری ئەدەب و هونەردا بکات. بۆ نموونە بۆدلێری فەڕەنسی و فرهایرنی بەلژیکی بە شیعرە سیمبۆلیستیەکانیان جیهانێکی تر و جیاوازیان لە شاکارە شیعرییەکانیاندا ئەفراندووە. دواتر ئەدەب و هونەرێکی سیمبۆلیزم و لەنێوان ساڵانی 1890 بۆ 1900 ەکاندا تێکڕای ڕێباز، تەوژم و

شێوازەکانی گوزارشتکردن بە زمانی فەڕەنسی دەگرێتەوە و کاردانەوەیەکی خێراشی دەبێت بەسەر بەشێکی گەورەی وڵاتانی ئەوروپاوە.
بەڵام لەسەرەتادا زۆر گران بووە بۆ سیمبۆلیستەکان کە بتوانن پێناسەیەکی ئاشکرا و تەواوەتی بۆ ڕێبازەکەیان بکەن، ناتورالیستەکان کەسێکی وەك ئەمیل زۆلایان هەبوو، لەپاڵ نووسینەکانیدا مانیفێست و ووتاری تیئۆری سەبارەت بە چەمکەکانی ناتورالیزم دەنووسێ و بانگەشەیەکی بەربڵاوی بۆ دەکرد، بەڵام سیمبولیستەکان هیچ کەسێکی وەك ئەمیل زۆلایان نەبوو.
بە شێوەیەکی گشتی دید و هزری سیمبولیستەکان مۆرکێکی ئایدیایی و ڕۆحی لەخۆ دەگرێت. واقیع و دیاردە ئاشکراکانی وەلاوە دەنا و ئامێزی بۆ جیهانێکی نهێنی، خەونەئامێز و ناتەباوە کردۆتەوە و لە دەرگای لاشعوری داوە. سیمبولیستەکان زۆر بەتوانا بوون لە ڕۆچوونە خوارەوە و گوزارشتکردنی جیهانە وێنەئامێز و شاراوەکانی ناوەوەی مرۆڤدا، لەهەمانکاتدا وویستوویانە جیهانە نهێنییەکان بەشێوازێکی تەجریدی ڕووت بخوڵقێنن. سیمبولیستەکان دووپاتی دڵەڕاوکێی ڕۆح و حەپەسان و گەمارۆدانی بوونی مرۆڤایەتییان دەکردەوە و بە سمبوڵ دەگەڕان بەدوای ڕاستییە شاراوەکاندا.

* دەستپێکی شانۆیەکی سمبولیست

– دەروازە

شانۆی سمبولیزم یەکەم هەوڵە ئەزموونگەر و ناتەباکانی کولتوورێکی نوێی شانۆیی لە ئەوروپادا دامەزراند. ئەم گروپە شانۆکارە دەیانویست سەرلەنوێ شانۆ لە فۆرمێکی تردا دروست بکەنەوە و لەهەمانکاتدا بە ئاراستەیەکی تر و جیاوازیشدا بیبەن.
سمبولیستەکان خوازیار بوون هەموو بنەما سەرەتاییەکانی شانۆی ئەوروپی و ترادیشونی هونەری شانۆ و پێکهاتەکانی بگۆڕن، بەتایبەتیش لەڕووی هونەری نواندن، ستروکتوری شانۆ و بنەماکانی دیالۆگی شانۆنامەکانەوە.

چەقی پرسیار و دیدە ئیستاتیکییەکەی سمبولیستەکان ئەوەبوو کە ناوەندێکی جیاواز ببەخشنە ناوەڕۆکی خەون و فەنتازیاکانمان. ئەم هونەرمەندانە دەیانویست لەڕێگای شانۆیەکی ناتەبا و جیاوازەوە، شانۆیەك کە پشت بە بنەما سایکۆلۆژییەکان نەبەستێت، ڕووبەڕووی سروشت و هێزە شاراوەکانی گەردوون و نائاگاییمان بکەنەوە.

هونەرمەندە شانۆییەکانی ڕێبازی سمبولیزم مەسەلە فیزیکییەکان و بەکارهێنانێکی ناتەبای پانتاییەکان زۆر سەرنجی ڕادەکێشان، ئەمەش دەگەڕێتەوە بۆ ئەوەی کە ئەو هونەرمەندانە پانتایی شانۆ، وەك شوێن و ڕووبەرێکی بەتاڵ زۆر جێگای سەرنجیان دەبێت. سمبولیستەکان دووپاتی ئەوەیان دەکردەوە کە لەم پانتاییانەدا هەموو هونەرەکان یەکدەگرنەوە، پێکدا دەچن و جیهانی خەونەکانیشمان بەشێوەیەکی ماتریالیزمی و شیعری بۆ بەرجەستە دەکەن. سمبولیستەکان هەموو ڕەگەزەکانی وروژاندن و نائاگایی مرۆڤ دەکەنە هاوکێشەیەکی گرنگی پرۆسێسەکەیان.

لە دەوروبەری دەیەی 1890 ەوە سمبولیستەکان توانییان گوزارشت لەهێما، دیدی و بۆچوونەکانیان بکەن و هەر لەم سالأنەشدا چەمکی تەوژم و ڕێبازەکەیان زیاتر دەردەکەوێت. هەر لەم سالأنەشدا هونەرمەندە شانۆییەکانیش لە پاریس هەوڵیاندا کە شانۆیەکی سمبولیزم دابمەزرێنن.

شانۆی سمبولیزم وەك کاردانەوە و بەرهەڵستییەکی توند و بەهێزی شانۆ ناتورالیستەکەی ئەندریە ئەنتوان و شانۆی سەربەست لە پاریس دەردەکەوێت.

* شانۆی Theatre d΄ Art

پاول فۆرت Paul Fort 1872 – 1960 شانۆی d΄Art وەك ئەڵتەرناتیڤێکی هونەری و لە ساڵی 1890 دا لە پاریس دادەمەزرێنێت. پاول فۆرت لە بنەڕەتدا شاعیر دەبێت و بۆچوونێکی ئایدیالیستی و شاعیرانەشی بۆ شانۆ دەبێت، بەلأم دادەنرێت بە پێشڕەوی شانۆی سمبولیزم لە جیهاندا. بۆ یەکەمجار و لەم

شانۆیەدا هونەری سینۆگرافیا ڕۆڵێکی جیاواز و گەورە لە دروستکردنی ئەتمۆسفێرەکاندا دەگێڕێ.

یەکێك لە کەموکوڕییەکانی ئەم شانۆیە و کارەکانیان ئەوە دەبێت کە پاول فۆرت زیاتر شاعیر بووە وەك لە هونەرمەندی شانۆیی، توانا و هزری شانۆیی لە ئاستی شیعر و بۆچوونە ئەدەبییەکانیدا نابێت. ئەم گەنجە لەپاڵ نووسین و پرۆژە شانۆییەکانیدا، ڕۆژنامەیەکی شانۆیی بچوکیش بڵاودەکاتەوە. ڕۆژنامەکە چوار تا حەوت لاپەڕە بووە و شیعر، پرۆگرامی شانۆکەیان، تابلۆ و وێنەی وێنەکێشە سمبولیزمەکان و ووتاری کورتی ڕەخنەیی بڵاوکردۆتەوە.

پاول فۆرت وەك شاعیرێك زۆر بە زەحمەت بیر و دیدە شانۆییەکانی پراکتیزە دەکات، نەمایشەکانی لەزۆر ڕووەوە کەموکوڕی تیابووە و هێمای نەمایشەکانیان تەمومژاوی بووە، یان بەهیچ شێوەیەك نەخوێنراوەتەوە. یەکێك لە ڕەخنەگرانی ئەو دەمە سەبارەت بە پاول فۆرت وتویەتی (لەبەرئەوەی پاول فۆرت شاعیر بووە، زۆر زەحمەت بووە شانۆکەی بەشێوەیەکی کردەیی بەرجەستە بکرێت.) ئەم شانۆیە لەسەرەتادا هیچ پەیڕەو و پرۆگرامێکی دیاریکراویان نابێت، شانۆکەش بریتی دەبێت لە هەوڵێکی بچوکی ئەزموونگەری، نەمایشەکانیان یەك یان دوو جار و بۆ بینەرێکی دەستەبژێر و دیاریکراو پێشکەشکراوە. ئەم تیپە سمبولیزمە زۆر کێشەی دارایی، هونەری و خانووبەرەیان هەبووە. بەڵام پاول فۆرت لەگەڵ هەموو کەموکوڕییەکاندا یەکەم شانۆی سمبولیست و درامایەکی هێماگەری و شانۆیەکی جیاواز و ناتەبا دادەمەزرێنێ و دەرگایەکی تر بەڕووی ڕەوتی شانۆی جیهانی و شانۆیەکی مۆدێرنی ئەورووپیدا دەکاتەوە.

پاول فۆرت کۆمەڵێ شانۆنامەی هێماگەری نووسەرە گەنجەکانی فەڕەنسا دەخاتە سەر شانۆ، مۆریس مەتەرلینگ بەجیهان دەناسێنێ، بەهەمان شێوە ڕوودەکاتە شانۆنووسانی جیهانی: گریکەکان، شەکسپیر، شانۆنامەی نووسەرە چینییەکان و شانۆی هیندی پێشکەش دەکات.

پاول فۆرت لەدوو ساڵ زیاتر ناتوانێت بەردەوام بێت و پرۆژە و نەمایشەکانی زۆرجار شکست دێنێ، خەون و پلانەکانی نایەنە دی، بەڵام توانی ڕێگا بۆ شانۆیەکی تر بکاتەوە و بەردەوامییەکی پتەوتر بەشانۆی سمبولیزم بگەیەنێ.

* شانۆی Theatre de I´Oeuvre

دوابەدوای داخستنی شانۆ سمبولیستەکەی پاول فۆرت شانۆی Theatre de I´Oeuvre برەو بەو ڕەوت و چالاکییە شانۆییەکانی سمبولیستەکان ئەدات. بەڕێوەبەری هونەری و دامەزرێنەری ئەم شانۆ نوێیەش، بەپێچەوانەی شانۆکەی پاول فۆرت، هونەرمەندێکی شانۆیی و ئەکتەرێکی ناسراوی ئەوکاتەی شانۆ ناتورالیستەکەی ئەندریە ئەنتوان دەبێت لە پاریس.

ئەکتەر و هونەرمەندی شانۆیی Aure´lien Lugne´ Poe 1869 –1940 زۆر سەرکەوتووانە لەنێوان سالأنی 1893 بۆ 1899 دا بەردەوامی بەچالاکی و پرۆژەکانی ڕەوتی شانۆیەکی هێماگەری ئەدات. ئەم شانۆیەش دادەنرێت بەیەکەم شانۆی دانپیانراوی بزووتنەوەیەکی ئەزموونگەری و شانۆیەکی سمبولیست لە فەڕەنسا وجیهاندا، دەشبێتە ناوەندێکی گرنگی تەوژم و ڕەوتە ئەلتەرناتیڤ و دژ بە ناتورالیستەکان. لەنێوان چالاکییەکانی ئەم دوو گروپە گرنگەی شانۆی سمبولیزمدا، چەندین گروپی تری ئەزموونگەری، هەر وەك قارچك، لێرە و لەوێ، لەژێر زەمین و ژووری بچووك و قاوەخانەکاندا هەڵدەتۆقێ. بەلأم هیچ کام لەم گروپە بچوکانە ناتوانن بگەنە ئاستێکی وەها کە شان بەشانی شانۆی de I´Oeuvre برەو بە ڕەوت و چالاکییەکانیان بدەن، بۆ نموونە ئەو هەلومەرجەی کە هەر لە سەرەتاوە بۆ Aure´lien Lugne´ Poe هەڵدەکەوێ بۆ هیچ کەسێکی تر هەڵناکەوێ: بەر لە هەموو شتێك خۆی ئەکتەرێکی بەهێز بووە، سەرکەوتووانە تیپەکەی بردووە بەڕێوە، کەسانێکی زۆری ناسیون و پەیوەندییەکانی چڕ و بەربلأو بووە. دوای وازهێنانیشی لە شانۆی سەربەست و ناتورالیستەکان، خێرا تێکەلأوی تەوژم و ڕێبازە نوێیەکەی شانۆی سمبولیزم دەبێت.

هەر لەم قۆناخەدا شانۆی ئاسیا و ئاسیای ناوەڕاست، بەتایبەتی شانۆی هیندی و چینی کاریگەرییەکی بەرفراوانی بەسەر شانۆکارانی شانۆی سمبولیزمەوە دەبێت. لە ئەوروپاش دید و بۆچوونە مۆسیقی و شانۆییەکانی ڕیتشارد ڤاگنەر و هونەرە گشتگرەکەی چاوگێکی بەپێز و گرنگی زمانە شانۆییەکەی سمبولیستەکان

دەبێت. هزر و بۆچوونەکانی ڤاگنەر و ئاوێتەکردنی وشە، وێنە، ئاواز و شیعر وەك یەکەیەکی دراماتۆرگی لە ئۆپێراکانیدا، کاریگەرییەکی گەورە بەجێدەهێڵێ. مۆسیقا و ئۆپێراکانی ڤاگنەر مۆرکێکی خەونەئامێز، داستان و ئەفسونی لەخۆگرتووە. ڤاگنەر خۆی پێی وابووە کە هونەری مۆسیقا زۆر نزیکە لە شیعرەوە و بەم پێیەش وشە و دیالۆژەکانی پانتایی و بوارێکی تر لەخۆدەگرێت.

لە سەرەتادا شانۆی Theatre de I´Oeuvre پشت بەشانۆنامەکانی هێنریك ئیبسن دەبەستێت کە بەشێوازێکی هێماگەری پێشکەشیان دەکرد. ئەوەی جێگای ئاماژەیە ئەوەیە کە هەر لەم قۆناخەدا شانۆنامەکانی ئیبسن لە ئەڵمانیا و لە ڕیژی ئۆتۆبراهەم پێشکەشدەکرا، بەڵام لە ئەڵمانیا بە بەراورد لەگەڵ فەڕەنسا، بەشێوازێکی ووردی ناتورالیزم نەمایش دەکرا. ئیبسن وەك شانۆیەکی ناتورالیست دەروازەیەکی گرنگیش دەبێت بۆ ئەندریە ئەنتوان و شانۆ ناتورالیستییەکەی لە پاریس.

Aure´lien Lugne´ Poe کە خۆی ئەکتەری سەرەکی شانۆکەی دەبێت، یەکەم کەسیش دەبێت کە لە ساڵی 1893 دا شانۆنامەی (پێلیس و مێلاندە) ی مۆریس مەتەرلینگ نەمایش دەکات، بەڵام لەهەمانکاتدا ستریندبیری، گۆرکی و شەکسپیریش پێشکەش دەکات. هەر لەسەر ئەم شانۆیە و لە ساڵی 1896 دا بۆ یەکەمجار شانۆنامەی (ئۆبۆی پادشا) ی ئەلفرێد گاری نەمایش دەکرێت. ئەم پیەس و شانۆنامەیە ڕۆڵێکی گرنگ و کاریگەرییەکی لەبەرچاوی دەبێت لەدروستکردنی شانۆیەکی مۆدێرنی ئەورووپیدا. ئەوەی جێگای ئاماژەکردنە ئەوەیە کە ئەم شانۆنامەیە یەکەم سەرەتاکانی شانۆیەکی سوریالیزم و ئەپسوردیزم لەخۆدەگرێت.

شانۆی سمبولیزم زۆر زوو هەنگاوەکانی دەنێت، هەرچەندە هێنریك ئیبسن بەر لەهەموو کەسێك لەفۆرم و شێوازێکی بەرزدا ڕیالیزم و سمبولیزم، سمبولیزم و ڕیالیزم تێکەڵاو و ئاوێتەی یەکتر دەکات، لەم پێکداچوونەشدا ئەدەبێکی بەرز و شانۆیەکی مۆدێرنی بێوێنە دەخوڵقێنێ. بەڵام شانۆیەکی تەواوەتی سمبولیزم و ئەدەبێکی شانۆیی لەسەر دەستی نووسەر و شانۆنامەنووسی بەلژیکی مۆریس مەتەرلینگ 1862- 1949 دا لەدایك دەبێت.

* تراژیدیای ناو ژیانی ڕۆژانە

مۆریس مەتەرلینگ شانۆی بووکەشووشە زۆر سەرنجی ڕادەکێشێ، لەم شانۆیەدا هێما ڕۆڵ دەبینێت و لە واقیعییەت و ناتورالیزمەوە دوورە. مەتەرلینگ لە سەرەتادا دوو شانۆنامەی کورتی یەك پەردەیی La Princesse Marleine و L´Intruse بۆ شانۆی بووکەشووشە دەنووسێ. ئەم نووسەرە لەبنەمایەکی قووڵ و زەمینەیەکی جیاوازی ئاڕاستە هونەرییە سمبولییەکاندا بیر لە لابردنی بوونی (ئەکتەر) دەکاتەوە لەسەر شانۆ. جەستەی ئەکتەر، بەپێی بۆچوونەکانی ئەم نووسەرە بەربەستێکی گەورەیە لەبەردەم بەرەوپێشەوەچوونی هونەری شانۆدا. لە یەکێك لە نامە و بابەتە شانۆییەکانیدا سەبارەت بەم بۆچوونەی ووتوویەتی:" دەکرێت لەبری جەستەی مرۆڤ، سێبەر، تیشك یان بەکارهێنانی فۆرم و دید و هزری هێماگەری بەکاربهێنرێ، بەکارهێنانی بوونەوەرێکی بێگیان، کە لەوە دەچێت گیانی تیادا بێ؟ بەڵام دوورکەوتنەوە و وون بوونی جەستەی مرۆڤ لەسەر شانۆ بەشتێکی زۆر گرنگ و پێویست دەزانم." لەلای مۆریس مەتەرلینگ کارەکتەرەکان ڕۆڵی هەست و سۆزی ناوەوەی مرۆڤ دەبینن و دەرگایەك دەکەنەوە تا شتە نەبینراوەکان ببینرێ و هەر لەم ڕێگایەشەوە فۆرم و دەروازەیەکی تری بەڕووی بەکارهێنانی شانۆدا کردۆتەوە.

مۆریس مەتەرلینگ تەرزێکی تایبەتمەندی تراژیدی دەخوڵقێنێ، تراژیدیایەك زۆر بەهێمنی و لەناو نهێنییەکانی بوونی مرۆڤایەتیدا دەسوڕێتەوە. گەر پاڵەوانەکانی تراژیدیای گریکی ڕووبەڕووی کارەساتێکی دیاریکراوی تراژیدی بوونەتەوە، لەبەر ئەوەیە کە پێشوەخت خواوەندەکان چارەنووسی ئەو پاڵەوانانەی دیاریکردووە. بەڵام لەلای مۆریس مەتەرلینگ تراژیدیا و کارەساتەکانمان تەنها لەو چرکەساتانەدا ڕوودەدات کە مرۆڤ لەپڕ و لەکاتە نادیارەکاندا بەڕووی چارەنووسی خۆیدا دەتەقێتەوە. مەتەرلینگ تراژیدیاکەی خۆی بە تراژیدیای ژیانی ڕۆژانە ناوزەد دەکات:(تراژیدیایەکی ژیانی ڕۆژانە هەیە، زۆر گەوهەری، قووڵتر و نزیکترە و بەشێوەیەکی ڕاستەوخۆتر یەکانگیرە بە واقیعی ژیانی

ڕۆژانەمانەوە. لەڕووداوە گەورە تراژیدییەکاندا بەشێوەیەکی ئاسان هەست بەبوونی کارەساتێك دەکەیت، بەڵام لەهەمانکاتدا بە ئاسانی دەرناکەوێت و نابینرێت.)

مۆریس مەتەرلینگ ئاماژە بە تراژیدیای گریکی دەکات و ڕاڤەیەکی لۆژیکی لەژێر چەمکەکانی بێدەنگیدا بۆ دەکات. لەو تراژیدیایانەدا و بەڕای مەتەرلینگ هیچ شتێك ڕوونادات و هەموو شتێکیش ڕووئەدات. کارەساتەکان، تراژیدیا و چارەنووسە دیاریکراوەکان لەبێدەنگیدا، لەجیهانێکی وەستاوی نهێنی و تەلیسماویدا بەرجەستە دەبن، بەبێ هات و هاوار، بەبێ قەرەباڵغی و بەبێ جووڵە. لەبەرئەوە مەتەرلینگ لەنێو ژیانی ڕۆژانەماندا بەدوای تراژیدیاکان و کارەساتەکاندا دەگەڕێت، تراژیدیا لەنێو ژیانی ڕۆژانەدا دەدۆزێتەوە و ئاوێتەی ژیانە ئاساییەکانمانی دەکات.

* چەردەیەکی کورت لەژیانی مۆریس مەتەرلینگ

مۆریس مەتەرلینگ شاعیر، نووسەر و شانۆنامەنووسێکی بەڕەگەز بەلژیکییە و لە 29 ی ئەگوستی ساڵی 1862 دا لەشاری گێنت لەدایکبووە، خوێندنی باڵای لە کۆلیژی یاسا تەواوکردووە، دوای تەواوکردنی خوێندن بۆ ماوەی چەند ساڵێك وەك پارێزەر کاریکردووە و هەر لەم ساڵانەشدا یەکەم شیعر لە گۆڤارەکاندا بڵاودەکاتەوە. دواتر واز لە کاری یاسا و پارێزەری دەهێنێ و بەتەواوەتی خۆی بۆ نووسین و ئەدەب تەرخان دەکات.

مۆریس مەتەرلینگ لە ساڵی 1887 ەوە دەچێتە پاریس و لەوێ تێکەڵاوی شاعیرە سمبولیستەکان دەبێت، بەڵام هەرگیز بەتەواوەتی لەپاریس جێگیر نابێت، لە بەلژیکیش نامێنێتەوە، بەڵکو لەنێوان ئەم دوو وڵاتەدا و لەنێوان گێنت و پاریسدا هاتوچۆ دەکات تا ساڵی 1949 لە شاری (نیس) ی فەڕەنسا کۆچی دوایی دەکات. ئەم نووسەرە سەرەتای ژیانی بەشیعر دەست پێدەکات و لە ساڵی 1889 یشدا یەکەم دیوانە شیعری سمبولیستیی خۆی بڵاودەکاتەوە. لەساڵی 1890 دا دوو شانۆنامە (بانگێشت نەکراو) و (کوێرەکان) بڵاودەکاتەوە. دوای

ئەوە بەتەواوەتی ڕوودەکاتە نووسینی شانۆنامە، شانۆگەرییەکانی لە سەرەتادا بە شیعر دەنووسێ، دوای ئەوە هەر خۆی سەرلەنوێ بە پەخشان دایاندەڕێژێتەوە. لە ساڵی 1892 دا شاکارە گەورەکەی (پێلیس و مێلاندە) بڵاودەکاتەوە. ئەم شانۆنامەیە ناوبانگێکی جیهانی بۆ مەتەرلینگ بەدەست دەهێنێ و پایە و پێگەشی لە وڵاتی فەڕەنسا گەلێك پتەو دەکات.

مۆریس مەتەرلینگ زۆر فرە بەرهەم بووە، جگە لە شانۆنامەکانی، لە ساڵی 1895 یشەوە بابەتی تیئۆری، ڕەخنەی ئەدەبی، ووتاری شانۆیی و تەنانەت باس و لێکۆڵینەوەی فەلسەفیشی نووسیوە. ئەم نووسەرە گەورە و ڕابەرە لە ساڵی 1911 دا پاداشتی نۆبڵی ئەدەب وەردەگرێت و بەمەش هەموو جیهان دووپاتی بلیمەتی و تایبەتمەندی ئەم نووسەرە دەکەنەوە.

مۆریس مەتەرلینگ لە فۆرمێکی شانۆییدا خودی مرۆڤ ڕووبەڕووی چارەنووسێکی گران و نادیار دەکاتەوە، ماناکانی ژیان شاراوەیە و وا هەست دەکرێت کە لە جیهانێکی وەهمی و ئەندێشەییدا دەسوڕێتەوە، ئەوەی لەسەر تەختەی شانۆیش ڕووئەدات ڕەندانەوەیەکی دەرەکی دەروونی خودی کەسایەتییەکان و ژیانیانە. ئەتمۆسفێری شانۆنامەکانی خەونەئامێز و گرۆتێسکە، کارەکتەرەکان کەسانی دەستەپاچەن بەرامبەر بە چارەنووس، هێز و ووزەی سروشت. ئەم نووسەرە زمانێکی میتافیزیکی و ئەفسونی خوڵقاندووە، وتاری کورت، وشەی ساکار و وێنەی بەهێزی قووڵ سترکتوری پیەسەکانی پێکدەهێنێ. بۆ ئەم مەبەستە پانتۆمایم و بێدەنگی و دابینکردنی ئەتمۆسفێرێکی پڕ لە نهێنی، دەکاتە ئامرازە سەرەکی و سەرەتاییەکانی.

کارەکتەرەکان لە فۆرمێکی خەونەئامێز و لە دنیایەکی نادیاردا دەجووڵێنەوە، لەم جیهانەدا شتەکان لە تاریکی و ڕووناکییەکی کز و لەناو سێبەرە ڕەشەکاندا دەبزوێن، بەم شێوەیە و لە ڕوانگەی بێدەنگییەکی مۆسیقییەوە ڕیتم و بارودۆخێکی ئەفسونی دەبەخشێ بە کارەکتەرەکانی.

مۆریس مەتەرلینگ دەگەڕێتەوە بۆ چیرۆکە کۆنەکانی چاخەکانی ناوەڕاست و شانۆی خەیاڵی سێبەر و سرووتە نهێنییەکان، سوودیان لێوەردەگرێت و سەرلەنوێ لە شانۆنامەکانیدا، بەشێوەیەکی تر گیانیان بەبەردا دەکاتەوە.

* کوێرەکان

کوێرەکان یەکێکە لە بەرهەمە سەرەتاییەکانی مۆریس مەتەرلینگ و لەساڵی 1890 دا نووسیویەتی. ئەم شانۆنامەیە هەر دوای چەند ساڵێك لە پاریس نەمایشدەکرێت و دەروازەیەکی فراوان بەڕووی شانۆی سمبولیزمدا دەکاتەوە.

مۆریس مەتەرلینگ لە (کوێرەکان) دا گوزارشت لە زۆر هێما و دید و بۆچوونە سمبولییەکانی دەکات، بابەتێکی نوێ و تەکنیکێکی مۆدێرن دەستەبەری ئامرازەکانی دەکات.

شانۆنامەی کوێرەکان باسی مەرگ لە چاوەڕوانیدا دەکات، چاوەڕوانی دەبێتە توخمێکی گرنگ و سەرنجڕاکێش. چاوەڕوانی پرۆسەیەکی گران و دژوارە، لەم پرۆسەیەدا مەرگ ئامادەیە، ئامادەییەکی بەهێز و کارەکتەرە کوێرەکان ڕووبەڕووی ترسێکی کوشندە دەکاتەوە. تەنهایی لەم چاوەڕوانییەدا ترسی کارەکتەرە کوێرەکان، لەخۆیان، لە شوێنەکە، لە ئایندە و لە چارەنووسیان زیاتر دەکات. لە شانۆنامەکەدا دوانزە کەسایەتی کوێر لەدارستانێکدا کۆبوونەتەوە، یان ڕاستتر وایە بڵێین گیریان خواردووە. ئەم کوێرانە ڕابەرەکەیان کە قەشەیەکی پیرە بەتەنها جێیهێشتوون، قەشەکە لە دارستانەکە دوورکەوتۆتەوە تا ئاویان بۆ بێنێ.

کابرای قەشە دەنگی نییە و هەرگیز ناشگەڕێتەوە، نەگەڕانەوەی ئەم ڕابەر و ڕێنوێنە بارێکی نائارامی و کۆمەڵێ پرسیاری بێ وەڵام لەلای کوێرەکان دروست دەکات. هەر لە سەرەتاوە شانۆنامەکە بەم شێوەیە دەست پێدەکات:

یەکەم کوێر

باشە ئێستا ئەو ناگەڕێتەوە؟

دووەم کوێر

بێدارتان کردمەوە.

سێیەم کوێر

منیش دەنووم.

یەکەم کوێر

چیتر ناگەڕێتەوە؟

دووەم کوێر

من هیچ تەپەی پێی نابیستم.

سێیەم کوێر

کەواتە ئیتر کاتی ئەوە هاتووە بگەڕێینەوە جێگاکەی خۆمان.

یەکەم کوێر

لەو کاتەوەی ئەو ڕۆیشتووە هەوا سارد بووە.

پیرەمێردی کوێر

پێم بڵێن، ئێستا ئێمە لەکوێداین؟

پیرێژنی کوێر

ماوەیەکی زۆرە بەڕێگەوەین، دەبێ ئێستا لەجێگاکەی خۆمانەوە زۆر دوور بین!

شانۆنامەی کوێرەکان

دیالۆژی شانۆنامەکە لەنێوان کوێرەکاندا بەشێوەیەکی پێ پلان دەسوڕێتەوە، ترسیان لێ نیشتووە، هەریەکە و بەتەنها چۆتە جیهانە داخراوەکەی خۆیەوە، وشە و ڕستەکانیان هەر وەك ئەوە وایە بە ئاسماندا، بەبێ هیچ کاریگەرییەك، وەك ئەوەی کەس گوێی لێیان نەبێت بڵاودەبێتەوە.

ئاستی ترس و دڵەڕاوکێی کارەکتەرەکان هێدی هێدی بەرز دەبێتەوە و لەبەرئەنجامدا دەبێتە کۆرسێکی تۆقێنەر، خەم، ترس و چاوەڕوانی پێکدا دەچن و بارودۆخێکی دژوار و نالەبار بۆ کوێرەکان دەخوڵقێنێ. چاوەڕوانی قەشە لەم نەمایشەدا هێمای چاوەڕوانییە هەتاهەتاییەکەی مرۆڤە، چاوەڕوانی شتێکی نادیار، چاوەڕوانی چارەنووس و ئایندەیەکی شاراوە.

سێیەم کوێر

ئێمە ئێستا واخەریکە لەو شتە تێدەگەین کە دەمانویست تێی بگەین. تا قەشە دەگەڕێتەوە، با ئێمە کەمێك بەیەکەوە بدوێین!

پیرێژنی کوێر

قەشە پێی گوتین کە دەبێ بێدەنگ دانیشین و چاوەڕوانی بکەین.

سێیەم کوێر

خۆ ئێمە لە کەنیسە نین!

پیرێژنی کوێر

ئێوە نازانن ئێمە لەکوێین؟

سێیەم کوێر

من گەر قسە نەکەم دەترسێم.

دووەم کوێر

دەزانن قەشە بۆ کوێ چووە؟

سێیەم کوێر

من وابزانم ئەو دەمێکە ئێمەی جێهێشتووە!

شانۆنامەی کوێرەکان

کوێرەکان، ئەو مرۆڤانەی کە بەتەنها و لەدارستانێکی تاریکدا بەجێهێڵراون، نازانن لەکوێن، شوێن لە یادەوەرییاندا بوونی نییە و ئەم نهێنییەش هێندەی تر ترسی لەلا وروژاندوون. بەڵام لەبەرئەنجامدا و بەهۆی سەگێکەوە بۆیان دەردەکەوێت کە قەشەکە بۆ هیچ شوێنێك نەڕۆیشتووە و هەر لەوێدا و لەژێر دارێکدا مردووە و گیانی تیانەماوە. کوێرەکان کە ئەم ڕاستییەیان لەلا ئاشکرا دەبێت دەکەونە هاوار هاوار، بەبێ ئەوەی کەس گوێی لەدەنگیان بێت.

مەرگ لای مۆریس مەتەرلینگ چارەنووسی مرۆڤە، هەر لەم ڕووەشەوە مەرگ باڵ بەسەر شانۆنامەکانیدا دەکێشێ و ئامادەگییەکی بەهێز و بەردەوامی هەیە. بەڵام مەرگ لەلای ئەم نووسەرە فۆرمێکی دیاریکراو یان بەشێوەیەکی تراژیدی نابەستێتەوە بەژیانەوە، بەڵکو مەرگ وەك مەرگ بوونێکی ئاسایی و لەهەمانکاتدا

بینراوی هەیە. هیچ هۆکارێکی دیاریکراو دروست ناکات بۆ مەرگ، یان پاساو بۆ خودی مەرگ ناهێنێتەوە و هیچ کەسێکیش بەرپرسیار نییە لەو مەرگە. ئەمەش ئاماژەیەکە بۆ ئەوەی کە مۆریس مەتەرلینگ گرنگی نادات بە (کردار) بەشێوە تەقلیدییەکەی سترکتوری دراما و شانۆنامە، بەڵکو لەبری ئەوە کردار دەگۆڕێت بە هەڵوێستە. هەڵوێستەکانیش تەنها دەروازەن بۆ دروستکردنی کردارەکان. کارەکتەرەکان هیچ جۆرە کردارێکی ئەوتۆ ناکەن، بەڵکو لە شوێنەکانی خۆیاندا و بەبێ جوڵە دەمێننەوە تاکو مەرگ ڕووبەڕوویان دەبێتەوە. تەنها کرداری ئەم کارەکتەرانە ئەوەیە کە هەمیشە دەیانەوێت بەسەر هەڵوێستەکاندا زاڵبن، یان گەمارۆی هەڵوێستەکانیان بدەن.

شانۆنامەکە گەمەیەکی پڕ لە نهێنی و تەلیسماوییە، هیچ یەکێك لە کارەکتەرەکان ناویان نییە و بە کوێری یەکەم، دووەم .... هتد ئاماژەیان بۆ دەکرێت. هەندێك جار دیالۆژەکان دەبنە چەند پارچە مەنەلۆژێکی لیریك ئامێز و لەچەند وێنەیەکدا جیهانی فەنتازیای کوێرەکان بەرجەستە دەکات. گوێمان لەدەنگی دارستان، گڤەی با و شەپۆلی زەریا دەبێت، هەرچەندە کەسایەتییەکان کوێرن و هیچ نابینن، بەڵام بۆنی گوڵ و زەریا دەچێت بەسەریاندا، هەست بە تاریکی شەو دەکەن و دەزانن کە شەویان بەسەردا هاتووە:

کچۆڵەی کوێر

بۆنی گوڵ لەم ناوە دێت!

یەکەم کوێر

تەنها بۆنی زەوی دەگاتە کەپووم.

کچۆڵەی کوێر

نا ... گوڵە! دەوروبەرمان گوڵە.

دووەم کوێر

تەنها بۆنی زەوی دەگاتە کەپووم.

پیرێژنی کوێر

با یە و بۆنی گوڵ لەگەڵ خۆی دێنێت.

سێیەم کوێر

من تەنها بۆنی زەوی دەگاتە کەپووم.

پیرەمێردی کوێر

وابزانم ژنەکان ڕاست دەکەن.

شەشەم کوێر

گوڵەکان لەکوێن؟ دەمەوێ بیانچنم.

شانۆنامەی کوێرەکان

مۆریس مەتەرلینگ وەك ئەوەی هەستی بەوە کردبێت کە دیالۆژەکانی هەموو شتێك نادات بەدەستەوە، بۆیە شانۆنامەکانی بە کۆمەڵێ وێنەی سینەمایی، سیناریۆ، ڕوونکردنەوە، دەنگ و ئامادەکردنی ئەتمۆسفێر پڕدەکاتەوە. ئەو دوانزە کوێرە پرسیاری بەتاڵ لە چارەنووس و ئایندەی خۆیان دەکەن و هێدی هێدی لە هەڵوێستە گرانەکەی خۆیان دەگەن. هەموو ووتووێژەکانیشیان، پرسیار و وەڵامەکانیان ڕیتم و ڕێچکەیەکی خەمناك لەخۆدەگرێت.

دووەم کوێر

ئێستا ئێمە لەبەر هەتاوداین؟

سێیەم کوێر

بۆچی هەتاو هێشتا ماوە؟

شەشەم کوێر

باوەڕ ناکەم. وابزانم درەنگە.

دووەم کوێر

ئاخۆ سەعات چەند بێ؟

کوێرەکانی دیکە

نازانین. کەس نازانێ.

دووەم کوێر

ئاخۆ دونیا هێشتا ڕووناکە؟ (بە شەشەم کوێر) لەکوێیت؟ ئەریَ خۆ تۆ دەتوانیت کەمێك ببینیت، دونیا ڕووناکە؟

شەشەم کوێر

وابزانم زۆر تاریکە. چونکە کاتێك هەتاو دەبیَ هێڵێکی ڕوونی ئاو لەژێر پێڵووەکانمدا دەبینم. بەڵام ئێستا چەند سەعاتێك تێپەڕیوە و ئەو هێڵە نابینم.

یەکەم کوێر

هەمیشە درەنگانیَ برسیم دەبیَ، ئێستا برسیمە.

شانۆنامەی کوێرەکان

کوێری لە شانۆنامەی کوێرەکان دا سمبوڵی بیَ دەسەڵاتی و دابڕانی مرۆڤە، ئێمە چەندین ساڵە لەگەڵ یەکترین، بەڵام بەهیچ شێوەیەك ڕوخساری یەکترمان نەبینیوە. ئەمە دووپاتکردنەوەیەکی ڕاستەوخۆی هەتاهەتایی تەنیای و تەنیا بوونی مرۆڤە، مرۆڤ دەبێت ببینیَ تا بتوانیَ کەسێکی خۆش بوێت.

وشە، ڕستە و دیالۆژەکان زۆر جار نابنە ئامرازێکی گوزارشت ئامێز بۆ کارەکتەرەکان وەك تاکێك کە چاوەڕوانی وەڵامێکە، بەڵکو لەبری ئەوە دەبێتە خوڵقاندنی ئەتمۆسفێرێکی وەها کە دەسەڵاتی بەسەر دەوروبەرەکە و بەسەر هەموو کارەکتەرەکانیشدا دەشکیَ. هەموو دیالۆژەکانیش، وەك لەوەوبەر ئاماژەمان بۆ کردووە، ڕەنگدانەوەیەکی ئاشکرای دڵەڕاوکیَ، چاوەڕوانی، تەنیایی و نەزانینی چارەنووس و ئایندەیەکی نادیارە.

مۆریس مەتەرلینگ

کوێرەکان

شانۆنامە

وەرگێڕانی لە فارسییەوە
دلاوەر قەرەداغی

بەراوردکردنی لەگەڵ دەقە فەڕەنسییەکەدا

د. فەرهاد پیربال

مستەفا قەسیم

کارەکتەرەکان

*** قەشە**

*** سێ پیاوی زگماگی کوێر**

*** چوارەم پیاوی کوێر**

*** پێنجەم پیاوی کوێر**

*** شەشەم پیاوی کوێر**

*** سێ پیرێژنی کوێر کە خەریکی وێرد خوێندنن**

*** پیرەژنێکی کوێر**

*** کچۆڵەیەکی کوێر**

*** ژنێکی شێتی کوێر لەگەڵ ساواکەیدا**

شوێنی ڕووداو

دارستانێکی زۆر دێرینی ناوچەی باکوور، لەژێر ئاسمانێکی قووڵی پڕ ئەستێرەدا سیمایەکی ئەزەلی لەخۆ گرتووە، لەناوەڕاستدا و لەنێوجەرگەی شەودا قەشەیەکی پیر دانیشتووە، لە پاڵتۆیەکی ڕەشی پان و پۆڕەوە پێچراوە، سەرو نیوە قامەتی کەمێك بەلادا کەوتووە و مردووئامێز بێجووڵەیە و پاڵیداوە بە داربەڕوویەکی زەبەلاح و حەشارگەئامێزەوە.

ڕوخساری لەزەردی ئەو شیلەیە دەچێت کە کاتێ پەڕە گولچەکان دەکرێنەوە دەچکێ، چاوانی جێگیر و بێ تەعبیرن، ئیدی ناڕواننە لایەنی ئەزەلی بینراو، پێدەچێ لەژێر باری ئازار و ئەشکەنجە و فرمێسکی زۆری ڕابردوودا خوێناویی بووبن، قژی سپییەکی بەسام و لەشێوەی ئەڵقە ئەڵقەی خاو و دەگمەندا بەسەر ڕوخساریدا بەربۆتەوەکە ڕۆشنتر و ماندووتر دیارە لە ڕوخساری هەموو ئەوانی تر کە لەنێو بێدەنگییەکی زیت و دڵتەنگی نێو دارستان دەوریانداوە. دەستە لاوازەکانی بەشێوەیەکی ڕەق

نووساون بە ڕانییەوە، لەلای ڕاستەوە شەش پیری کوێر لەسەر بەرد و بنەداری بڕدراو و گەڵا دانیشتوون، لەلای چەپ بەرامبەر ئەمان، شەش ژن بەهەمان شێوە کوێر دانیشتوون و درەختێکی ڕیشەکێشکراو کۆمەڵە بەردێك لەوانیان جیادەکەنەوە. سیانیان نوێژ دەکەن و بەدەنگێکی نزم بەردەوام دەگرین و دەنووزێنن، یەکێکی تریان زۆر پیرە، پێنجەمیان لەحاڵەتی شێتییەکی بێدەنگدایە، مناڵێکی نوستووی لەباوەشدایە، شەشەمیان لە جوانییەکی گەشاوەی لاوێتیدایە، قژی تەواوی جەستەی داپۆشیوە، ئەمانیش وەك پیرەکان جلکی سادە و تاریك و یەك شێوەیان لەبەردایە، زوربەیان ئانیشکیان لەسەر ئەژنۆیان داناوە و ڕوخساریشیان لەسەر دەستیان، وەك ئەوەی عادەتی هەڵسوکەوت و جووڵە بێ ماناکانیان لەدەستدابێ، سەریان بەرەو لای ورتەورت و دەنگە خنکێنەر و دردۆنگی ئامێزەکانی دورگەکە وەرناگێڕن. چەند درەختێکی گەورەی ماتەمئامێز، بە سێبەرە وەفادارەکانیان دایاندەپۆشن. لەنێو شەودا و لەنزیك قەشەوە باوەشێك ئەسفودێلی درێژ و نەخۆشئامێز گوڵیان کردووە. لە ڕادەبەردەر تاریکە. سەرباری تریفەی مانگ کە لێرە و لەوێ دەکۆشێ بۆ چەند ساتێك شەوەزەنگی نێو دار و لق و گەڵاکان وەلا بنێ.

یەکەم کوێر

هێشتا ئەو نەگەڕاوەتەوە؟

دووەم کوێر

بێدارتان کردمەوە.

سێیەم کوێر

منیش نوستبووم.

یەکەم کوێر

هێشتا نەگەڕاوەتەوە؟

دووەم کوێر

هیچ گوێم لیٚ نەبووە بگەڕێتەوە

سێیەم کوێر

کەواتە ئیتر کاتی ئەوە هاتووە بگەڕێینەوە جێگاکەی خۆمان.

یەکەم کوێر

لەوکاتەوەی ئەو ڕۆیشتووە هەوا سارد بووە.

پیرەمێردی کوێر

پێم بڵێن، ئێستا ئێمە لەکوێداین؟

پیرەژنی کوێر

ماوەیەکی زۆرە بەرێکەوەین، دەبێ ئێستا لە جێگاکەی خۆمانەوە زۆر دوور بین!

یەکەم کوێر

ژنەکان هەر لە بەرامبەرمانن؟

پیرەژنی کوێر

بەڵێ ئێمە بەرامبەر ئێوە دانیشتووین.

یەکەم کوێر

ئارام بگرن، من دێمە بەردەم ئێوە (دەوەستێ و کوێرە کوێرە دەچێتە پێش) لەکوێن؟ پێم بڵێن ... بزانم لەکوێن؟

پیرەژنی کوێر

ئەوەتاین، لێرە لەسەر بەردەکان دانیشتووین.

یەکەم کوێر

(کوێرە کوێرە دەچێتە پێش و خۆی لە ڕەگی درەخت و گابەردەکە دەدا) شتێك بەری لێگرتووین.

دووەم کوێر

باشتر وایە لەجێگەکەی خۆتدا بمێنیتەوە!

سێیەم کوێر

لەکوێ دانیشتوون؟ ئێوە دەتانەوێ بێنە بەردەم ئێمە؟

پیرێژنی کوێر

ئێمە ناوێرین جێگەکەی خۆمان بەجێبێڵین.

سێیەم کوێر

باشە ئەو بۆچی ئێمەی لە یەکتری جیا کردەوە؟

یەکەم کوێر

گوێم لێیە ژنەکان وێرد دەخوێنن.

دووەم کوێر

بەڵێ، سێ پیرەژن وێرد دەخوێنن.

یەکەم کوێر

ئێستا کاتی وێرد خوێندن نییە.

دووەم کوێر

ئێوە دەبێ لە ژووری نووستندا وێرد بخوێنن.

(سێ پیرەژنەکە لەسەر وێرد خوێندنەکەیان بەردەوام دەبن)

سێیەم کوێر

دەمەوێ بزانم، من لای کێوە دانیشتووم؟

دووەم کوێر

وابزانم من لای ئێوەم **(کوێرە کوێرە دەست بەملاولادا دەگێڕێ)**

سێیەم کوێر

ئێمە یەکترمان بۆ نادۆزرێتەوە.

یەکەم کوێر

خۆ هێندەش لەیەکتری دوور نەکەوتووینەتەوە؟ **(کوێرە کوێرە بە دەوری خۆیدا دەبزوێ و گۆچانەکەی بەر کوێری پێنجەم دەکەوێ، ناڵەیەکی بێ**

ئاگایی لێهەڵدەسێ) کەرە لەبەردەم ئێمەدا دانیشتووە؟ من هەموو شتێك نابیستم ... باشە خۆ ئێمە شەش کەس بووین!

دووەم کوێر

ئەها، ئێستا تێدەگەم. با لەژنەکانیش بپرسین. ئادەمیزاد پێویستە بزانێت لەکوێدایە! دەنگی سێ ژن دەبیستم کە هێشتا هەر وێرد دەخوێنن. ئێوە لە تەنیشت یەکتر دانیشتوون؟

پیرەژنی کوێر

من لەسەر گەڵای وشك و ژاکاو دانیشتووم.

سێیەم کوێر

کچە جوانە کوێرەکە لەکوێیە؟

پیرەژنی کوێر

لەبەردەم ئەو ژنانەیە کە وێرد دەخوێنن.

سێیەم کوێر

ئەدی شێتە و ساواکەی لەکوێن؟

پیرەژنی کوێر

نوستووە، بێداری مەکەوە!

یەکەم کوێر

ئەی ئێوە لەکوێن؟ وابزانم لەبەردەم مندا دانیشتوون.

سێیەم کوێر

ئێمە ئێستا وا خەریکە لەو شتە تێدەگەین کە دەمانویست تێی بگەین. تا قەشە دەگەڕێتەوە، با ئێمە کەمێك بە یەکەوە بدوێین!

پیرەژنی کوێر

قەشە پێی گوتین کە دەبێ بێدەنگ دانیشین و چاوەڕوانی بکەین.

سێیەم کوێر

خۆ ئێمە لە کەنیسە نین؟

پیرەژنی کوێر

ئێوە نازانن ئێمە لەکوێین؟

سێیەم کوێر

من گەر قسە نەکەم دەترسێم.

دووەم کوێر

دەزانن قەشە بۆ کوێ چووە؟

سێیەم کوێر

من وابزانم ئەو دەمێکە ئێمەی بەجێهێشتووە!

یەکەم کوێر

زۆر پیر بووە. من وای بۆ دەچم کە ئەویش دوای ماوەیەکی دیکە توانای بینینی نامێنێت، ئامادەش نییە ئەم مەسەلەیە ئاشکرا بکا، دەترسێ کەسێکی دیکە جێگەی بگرێتەوە. وابزانم ئەویش خەریکە کوێر دەبێت و ئیتر پێویستمان بە ڕێنوێنێکی دیکە دەبێ. لەبەرئەوەی ژمارەمان زۆرە گوێ لە قسەکانمان ناگرن. ئەم و سێ خوشکە ڕاهیبەکە تاقە کەسانێکن کە دەتوانن ببینن، هەمووشیان لە ئێمە پیرترن. من دڵنیام کە ئەو ئێمەی بە هەڵە بۆ ئێرە هێناوە و ئێستا خۆیشی بەدوای ڕێگەکەدا دەگەڕێ. بۆ کوێ چووە؟ ئەو مافی ئەوەی نییە کە ئێمە ئاوها بە تەنها بەرەڵا بکات.

پیرەمێردی کوێر

زۆر دوور کەوتۆتەوە. من وای بۆ دەچم کە بە ژنەکانی گوتبێ بۆ کوێ چووە!

یەکەم کوێر

تەنها لەگەڵ ژنەکان قسە دەکا. کەواتە ئێمە لێرە چین؟ دەبێ شکاتی لێ بکەین!

پیرەمێردی کوێر

لای کێ شکات بکەین؟

یەکەم کوێر

من تا نەبینم نازانم. باشە ئێستا بۆ کوێ چووە؟ لە ژنەکان دەپرسم!

پیرەژنی کوێر

ماندووە بووە هێندە بڕوا. وا تێدەگەم ئا لێرەدا، لە نێوانماندا نوستبێ. چەند ڕۆژێکە لاواز و خەمبار دیارە. لەوساتەوەی دکتۆر مردووە، ترسێك باڵی بەسەردا کێشاوە. ئەو تەنیایە، کەم دەدوێ. بەڕاستی نازانم چی لێ قەوماوە! ئەمڕۆ ویستی هەرچۆنێك بێ لە هەوای ئازاددا پیاسەیەك بکا، گوتی پێش ئەوەی زستان دابێت جارێکی تر دورگەکە لەکاتی ڕووناکی هەتاودا ببینێ، گوتی کە جۆرە هەستێکی هەیە بەوەی زستانێکی سارد و درێژخایەنمان لەپێشە. زۆر ناڕەحەت بوو، گوتی کە بیستوویەتی ڕووبارەکە پاش ئەو زریانە گەورەیە لافاوی کردووە و بەنداوەکەی ڕووخاندووە، دیسانەوە زەریاش ئەوی نائارام کردووە، چونکە ئاوی زەریا بێ هۆ هەڵدەچێ و تاشەبەردەکانی کەناریش کەناریش بە ئەندازەیەکی ئەوتۆ بڵند نین. بڕیاریدا بڕوات لە نزیکەوە بیبینێ، بەڵام ئیتر بۆی نەگێڕاینەوە کە چی دیکەی بینیوە. بۆ ئەوەش دەچم کە چووبێ ئاو و نان بۆ شێتە بهێنێ. گوتی بۆ ئەم مەبەستە لەوانەیە ناچار بێ ڕێیەکی درێژ ببڕێ، ئێمەیش دەبێ چاوەڕوانی بین.

کچۆڵەی کوێر

کاتێ ویستی بڕوا، دەستی گرتم، وەك ئەوەی بترسێ دەستەکانی دەلەرزین، پاش ئەوە ماچی کردم.

یەکەم کوێر

وەی، وەی ...

کچۆڵەی کوێر

لێم پرسی: "چی بووە؟" گوتی: " نازانم". پاشان گوتی لەوانەیە ئیتر سەروەرێتیی پیرەمێردان تەواو ببێ.

یەکەم کوێر

مەبەستی لەم قسەیە چ بوو؟

کچۆڵەی کوێر

لە مەبەستی نەگەیشتم. پێی گوتم کە دەیەوێ بۆ بورجی زەریا بچێ.

یەکەم کوێر

ئاخۆ لێرە بورجی زەریایی هەیە؟

کچۆڵەی کوێر

بەڵێ، لە باکووری دورگەکەیە، وای بۆ دەچم کە ئێمە زۆر لێیەوە دوور نەبین. ئەو گوتی گە دەتوانێت لێرەوە بەباشی ڕووناکیی بورجەکە ببینێ. هیچ کاتێك ئەوم بەو شێوە خەمبارەی ئەمڕۆ نەبینیوە. وابزانم چەند ڕۆژێکە دەگری. من خۆیشم نازانم بۆ، گریام. کاتێك ڕۆیشت دەنگی تەپەی پێیم بیست، ئیدی هیچی ترم لێ نەپرسی. پێکەنینە ماخۆلیانەکەیم هەست پێکرد. هەستم کرد چاوانی لێکنا و ئارەزووی کرد بێدەنگ بێ.

یەکەم کوێر

هیچی بە ئێمە نەگوت.

کچۆڵەی کوێر

ئەو کە دەدوێ، ئێوە گوێ لە قسەکانی ناگرن!

پیرەژنی کوێر

کە دەدوێ، ئێوە لە فسکە فسکی خۆتان ناکەون!

دووەم کوێر

کاتێ ڕۆیشت، جگە لە شەوباش هیچی دیکەی نەگوت.

سێیەم کوێر

دەبێ کات زۆر درەنگ بێ.

یەکەم کوێر

کاتێ ڕۆیشت، دوو یان سێ جار شەوباشی کرد، وەك ئەوەی بیەوێ بچێ بنوێ. کاتێ گوتی:" شەوباش " هەستم کرد نیگای دەبینم. کە ئاوازی دەنگی دەگۆڕا، بە جۆرێك بوو وەك ئەوەی بە وردی تێمپڕوانێ.

پێنجەم پیاوی کوێر

ڕوحم بە کوێرکان بکە!

یەکەم کوێر

ئەوە کێیە قسەی پووچ و بێ مانا دەکا؟

دووەم کوێر

وابزانم کەڕەیە.

یەکەم کوێر

بێدەنگ بە! ئێستا کاتی سواڵ نییە.

سێیەم کوێر

چووە بۆ کوێ نان و ئاو بێنێ؟

پیرەژنی کوێر

ڕووەو زەریا چووە.

سێیەم کوێر

نابێ کەسێك لە تەمەنی ئەودا ڕووە و زەریا بڕوا!

دووەم کوێر

ئێمە لەنزیك زەریاوەین؟

پیرەژنی کوێر

بەڵێ، ساتێك بێدەنگ بە، بەڵکو هاژەی زەریامان گوێ لێ بێ! (بە هێواشی دەنگی لێدانی شەپۆل بە تاشەبەردەکانا دەگاتە گوێ).

دووەم کوێر

تەنها دەنگی وێرد خوێندنی ئەم پیرەژنانە دەبیستم.

پیرەژنی کوێر

ئەگەر باش گویَ ڕادێریت، لەتویَی وێردی ئەواندا دەنگی زەریا دەبیستی.

دووەم کوێر

بەڵیَ ئێستا بیستم. ئێمە لە زەریاوە دوور نین.

پیرەمێردی کوێر

زەریا نوستبوو، ئێستا دەبیَ بڵێین بێداربۆوە.

یەکەم کوێر

کارێکی باشی نەکردووە کە ئێمەی بۆ ئێرە هێناوە. من ئەم دەنگەم پیَ خۆش نییە.

پیرەمێردی کوێر

تۆ دەزانیت دوورگەکە گەورە نییە. ئادەمیزاد کە چوار دیواری نەخۆشخانەکە جیَ دێڵیَ و دێتە دەریَ، گویَی لە دەنگی زەریا دەبێت.

یەکەم کوێر

من هیچ کاتێك دەنگی زەریام نەبیستووە، ئەمڕۆ وەك ئەوەیە لە تەنیشتمان بێت، حەزناکەم دەنگی ئەو لە تەنیشتمانەوە ببیستم.

دووەم کوێر

منیش بەهەمان شێوە. خۆ ئێمە داوامان لێنەکردبوو کە ئەمڕۆ لەگەڵمان بێتە دەریَ.

سێیەم کوێر

ئێمە تا ئێستا تا ئێرە هاتووین، پێویست نەبوو بەم ئەندازەیە دوورمان بخاتەوە.

پیرەژنی کوێر

ئەمڕۆ بەیانی هەوا زۆر خۆش بوو، ویستی پێش ئەوەی کە زستان لەنێو چوار دیواری خانوودا زیندانیمان کات، بە باشی چێژ لەم ڕۆژە هەتاوییانەی دوایی وەربگرین.

یەکەم کوێر

ئێمە وامان بە باشتر دەزانی کە لە خانووەکەدا بمێنینەوە.

پیرەژنی کوێر

نیازی وابوو کەمێك ئەو دورگە بچکۆلەیەی تێیدا دەژین، بناسین. ئەو خۆیشی بە هەمان شێوە، وەك باسی کرد، هەموو جێگایەکی ئەم دوورگەیەی نەبینیوە، دەیگوت:" کێوێك لێرە هەیە تا ئێستا کەس بە سەریدا هەڵنەزناوە. دۆڵی وا ترسناکی تێدایە کە هیچ کەسێك جەسارەت ناکا پێیاندا بڕوات. ئەم دوورگەیە ئەشکەوتی وای تێدایە کە تا ئێستا هیچ کەسێك نەچۆتە ناوی!" بەڵام مەزەندەی وابوو کە نابێ هەموو ڕۆژێك لەژێر ساپیتەی ژووری نووستندا بگوزەرێنین! گوتی:" بەرەو کەناری زەریاتان دەبەم". ئێستا ئەو خۆی بەرەو ئەوێ چووە.

پیرەژنی کوێر

ئەمە مافی خۆیەتی، چونکە هەر کەسێ لە سەرەتادا بیر لەخۆی دەکاتەوە.

یەکەم کوێر

بەڵام ئەم هاتنەدەرەوەیەمان هیچ شتێکی خرۆشێنەری تێدا نییە.

دووەم کوێر

ئێستا ئێمە لەبەر هەتاوداین؟

سێیەم کوێر

بۆچی هەتاو هێشتا ماوە؟

شەشەم کوێر

باوەڕ ناکەم، وابزانم درەنگە.

دووەم کوێر

ئاخۆ سەعات چەند بێ؟

کوێرەکانی دیکە

نازانین. کەس نازانێ.

دووەم کوێر

ئاخۆ دونیا هێشتا ڕووناکە؟ (بە شەشەم کوێر) لەکوێیت؟ ئەرێ خۆ تۆ دەتوانیت کەمێك ببینیت، دونیا ڕووناکە؟

شەشەم کوێر

وابزانم زۆر تاریکە. چونکە کاتێك هەتاو دەبێ هێڵێکی ڕوونی ئاو لەژێر پێڵووەکانمدا دەبینم. بەڵام ئێستا چەند سەعاتێك تێپەڕیوە و ئەو هێڵە نابینم.

یەکەم کوێر

هەمیشە درەنگانێ برسیم دەبێ، ئێستا برسیمە.

سێیەم کوێر

سەیری ئاسمان بکەن، لەوانەیە شتێك ببینن.

(سێ کوێر زگماکەکە نەبێ کە نیگایان لەسەر زەوی هەڵنابڕن، ئەوانی تر هەموو ڕووەو ئاسمان دەنۆڕن.)

شەشەم کوێر

من دڵنیا نیم کە ئێمە لەژێر ئاسماندا بین.

یەکەم کوێر

دەڵێی لەناو ئەشکەوتێکداین، دەنگەکان دەنگ دەدەنەوە.

پیرەمێردی کوێر

وابزانم شەو درەنگە بۆیە دەنگەکان دەنگ دەدەنەوە.

کچۆڵەی کوێر

هەست دەکەم تریفەی مانگ لەسەر دەستەکانم دەدرەوشێتەوە.

پیرەژنی کوێر

مەزەنە دەکەم ئەستێرەکان دەزریوێنن، دەیانبیستم.

کچۆڵەی کوێر

منیش بەهەمان شێوە.

یەکەم کوێر

من هیچ شتێك نابیستم.

دووەم کوێر

من تەنها دەنگی هەناسەمان دەبیستم.

پیرەمێردی کوێر

وابزانم ژنەکان ڕاست دەکەن.

یەکەم کوێر

تا ئێستا زریوەی ئەستێرەم نەبیستووە.

دووەم و سێیەم کوێر

ئێمەیش بەهەمان شێوە.

(لەپڕ، پۆلێك پەلەوەری شەو لەسەر درەختەکان دەنیشنەوە)

دووەم کوێر

گوێ ڕادێرن، گوێ ڕادێرن ... چی بەژوور سەرمانەوەیە! دەبیستن؟

پیرەمێردی کوێر

شتێك بەنێوان ئێمە و ئاسماندا تێپەڕی.

یەکەم کوێر

بەم دەنگە ئاشنا نیم، حەزم دەکرد بمتوانیایە بگەڕێمەوە بۆ ماڵەوە.

دووەم کوێر

خۆزگە بمانزانیایە ئێمە لەکوێین!

شەشەم کوێر

هەوڵمدا هەستمە سەر پێ و بووەستم، بەڵام دەوروبەرم پڕە لە دڕکەزی، نەموێرا دەستم زیاتر درێژ بکەم.

سێیەم کوێر

بەڵێ، خۆزگە بمانزانیایە لەکوێین؟

پیرەمێردی کوێر

ئاخر چۆن بتوانین بزانین لەکوێین؟

شەشەم کوێر

دەبێ زۆر لە ماڵ دوور کەوتبینەوە. من هیچ دەنگێك نابیستم.

سێیەم کوێر

ماوەیەکە بۆنی گەڵای ژاکاو دەکەم.

شەشەم کوێر

ئاخۆ کەسێك هەیە لەمەوپێش ئەم دوورگەیەی بینیبێ و بتوانێ پێمانبڵێ ئێمە لەکوێین؟

پیرەمێردی کوێر

ئەو کاتەی هاتینە ئەم دوورگەیە هەموومان کوێر بووین.

یەکەم کوێر

ئێمە هەرگیز چاومان نەبووە.

دووەم کوێر

حەزناکەم ئێمە بەخۆڕایی خۆمان سەخڵەت بکەین. دوو هەنگاوە و دەگەڕێینەوە. کەمێکی تر ئارام دەگرین، بەڵام چیتر لەگەڵی نایەینە دەرەوە.

پیرەمێردی کوێر

بەڵام ناتوانین چیتر بە تەنها بێینە دەرێ.

یەکەم کوێر

هەرگیز نایەینە دەرێ. من چیتر نایەم.

دووەم کوێر

ئێمە بە هیچ جۆرێك پەیوەندیمان بە هاتنە دەرەوەوە نییە، کەسیش داوای لەو نەکردووە کە بمانباتە دەرەوە.

پیرەمێردی کوێر

ئاخر ئەمڕۆ لە دوورگەکەدا جەژنە، ڕۆژانی جەژنیش هەمیشە هاتووینەتە دەرەوە.

سێیەم کوێر

بەیانی زوو هات و تەکانیدام، گوتی:" وەئاگا بەوە، هەتاوە." ئایا بەڕاستی هەتاو بوو؟ هیچ تێنەگەیشتم، تا ئێستا خۆرم نەبینیوە، من تەنها کاتێك منداڵ بووم خۆرم بینیوە.

پیرەمێردی کوێر

منیش بەهەمان شێوە، کاتێك منداڵێکی گچکە بووم خۆرم بینیوە، بەڵام لەوساوە کاتێکی زۆر تێپەڕیوە، بە زەحمەت ئەوەم دێتەوە یاد.

سێیەم کوێر

ئاخۆ هەرکاتێك هەتاو بێت دەبێ بێینە دەرێ؟ ئەمە چ سوودێکی بۆ ئێمە هەیە. من کاتێ دێمە دەرێ هەرگیز نازانم نیوەڕۆیە یان نیوەشەو.

شەشەم کوێر

من وای بەباش دەزانم نیوەڕۆیان بێینە دەرێ، لەو کاتانەدا ڕۆشنایی زیاتر هەست پێدەکەن و پێڵووەکانم لەژێر کاریگەریی ڕووناکیدا دەبزوون و دەکرێنەوە.

سێیەم کوێر

من وای بەباشتر دەزانم لەبەر ئاگردا دانیشم.

دووەم کوێر

ئێستا ناتوانرێ لەنێو حەوشەی ماڵەوەدا بمانخاتە بەر هەتاو؟ ئەوێ دەوری بەدیوار ئابلووقە دراوە و دەرگاکانیشی هەمیشە داخراون، ئادەمیزاد ناتوانێ بێتە دەرێ و ئاکامەکەشی ترسناك نییە. من هەمیشە دەرگاکە دادەخەم. بۆچی دەستی چەپم دەگریت؟

یەکەم کوێر

حەقم بەسەرتانەوە نییە. خۆ من هەرگیز ناتوانم لەسەر جێگاکەم تەکان بدەم تا نزیکی ئێوە ببمەوە.

دووەم کوێر

پێتان دەڵێم ... کەسێك باسکی منی گرت.

یەکەم کوێر

ئێمە نەبووین.

دووەم کوێر

حەزمدەکرد بمتوانیایە لێرە بڕۆم.

پیرەژنی کوێر

خوایە، خوایە! دەبا کەسێك پێمان بڵێ ئێمە لەکوێین؟

یەکەم کوێر

ناتوانین تا ئێوارە چاوەڕێ بکەین.

(زەنگی کاتژمێر لە جێگایەکی دوورەوە سەعات دوانزە ڕادەگەیەنێ.)

پیرەژنی کوێر

وای .. زۆر لە ماڵەوە دوورین.

پیرەمێردی کوێر

نیوەشەوە.

دووەم کوێر

ڕەنگە نیوەڕۆ بێ. داخۆ کەسێك نییە بزانێ سەعات چەندە؟ قسە بکەن!

شەشەم کوێر

من نازانم، بەڵام وا تێدەگەم کە ئێمە هەموومان لە تاریکییدا دانیشتووین.

یەکەم کوێر

من لەبەرئەوەی زۆر نوستووم، زەمەنم لەدەست چووە.

دووەم کوێر

من برسیمە.

کوێرکانی دیکە

ئێمە هەمووومان برسیمانە ... تینووشمانە.

دووەم کوێر

ئێمە لەمێژە لێرەین.

پیرەژنی کوێر

من وا هەست دەکەم ساڵانێکی زۆرە لێرەم.

شەشەم پیاوی کوێر

خەریکە وردە وردە تێدەگەم لەکوێین.

سێیەم کوێر

پێویستە بەرەو ئەو لایە ببزوێین کە سەعاتی نیوەشەوی ڕاگەیاند (لەناکاو پەلەوەرانی شەو دەنگێکی کپیان لێ هەڵدەسێ)

یەکەم کوێر

گوێتان لێیە؟ گوێتان لێیە؟

دووەم کوێر

ئێمە لێرە تەنیا نین.

سێیەم کوێر

دەمێکە هەست دەکەم کە کەسێك گوێی لە قسەکانمان گرتووە. لەوانەیە ئەو گەڕابێتەوە.

یەکەم کوێر

نازانم چییە! لەوانەیە بەسەر سەرمانەوە بێ!

دووەم کوێر

ئەرێ ئێوە کە هەمیشە بێدەنگن، شتێکتان گوێ لێنەبووە؟

پیرەمێردی کوێر

دەمانەوێ گوێ ڕادێرین.

کچۆڵەی کوێر

من دەنگی باڵ لێکدانی پەلەوەرەکانی دەوروبەری خۆم دەبیستم.

پیرەژنی کوێر

خوایە، خوایە! بڵێ لە کوێین؟

شەشەم کوێر

دەمەوێ تێبگەم لەکوێین؟ خانووەکەمان لەوبەری ڕووبارە گەورەکەوەیە، لە پردە کۆنەکەوە هاتووینەتە ئەمبەر. ئەو ئێمەی بەرەو باکووری دوورگەکە هێناوە. لە ڕووبارەکەوە دوور نین. لەوانەیە بتوانین گوێمان لە دەنگی بێ. با کەمێك بێدەنگ بین بۆ ئەوەی دەنگی ئەومان گوێ لێبێ. گەر نەگەڕایەوە، پێویستە بەرەو کەنار بڕۆین. چونکە شەو و ڕۆژ کەشتی ڕەت دەبن و کەشتییەوانەکان لە کەناردا دەمانبینن. لەوانەشە ئێمە ئێستا لەو دارستانەدا بین کە لە دەوری بورجی زەریاکەدایە، بەڵام ئەو ڕێگەیە نادۆزینەوە کە بە بورجەکە کۆتایی دێ. ئەرێ کەس بەدوامدا دێت؟

یەکەم کوێر

وا باشترە دانیشین و چاوەڕێ بکەین. بەڵێ، چاوەڕێ بکەین. نازانین ڕووبارە گەورەکە کەوتۆتە کوێوە، چاوەڕێ دەکەین، بەڵێ وا باشترە چاوەڕێ بکەین. ئەو دەگەڕێتەوە، هەر دەبێ بگەڕێتەوە.

شەشەم کوێر

باشە، کەس ئەو ڕێگەیەی نایەتەوە یاد کە پیایدا هاتین؟ خۆ کاتێ هاتین ئەو بەدەم ڕێوە باسی ڕێگەکەی بۆ کردین! ئێمە خۆمان لەبیرمان نەماوە.

یەکەم کوێر

من هەستی خۆمم کۆ نەکردۆتەوە.

شەشەم کوێر

ئاخۆ کەس کوێی لە قسەکانی ئەو ڕاگرتووە تا شارەزای ڕێگاکە بێ؟

سێیەم کوێر

پێویستە لەمەودوا باش گوێی لێ ڕابگرین!

شەشەم کوێر

کەس لە ئێمە لەم دوورگەیە لەدایك نەبووە؟

پیرەمێردی کوێر

تۆ دەزانیت کە ئێمە هەموومان لە دەرەوەی ئەم دوورگەیەوە هاتووین.

پیرەژنی کوێر

ئێمە لەوبەری زەریاوە هاتووین.

یەکەم کوێر

منیش زەریام بڕی ئینجا گەیشتمە ئێرە.

دووەم کوێر

منیش بەهەمان شێوە. ئێمە پێکەوە هاتووین.

سێیەم کوێر

ئێمە هەرسێکمان لە یەك جێگاوە هاتووین.

یەکەم کوێر

دەبێ لە هەوای پاکژدا کەنیسەکەمان لێوە دیار بێ، کەنیسەکە کەوتۆتە باکوورەوە و بورجی نییە.

سێیەم کوێر

ئێمە بەڕێکەوت کەوتووینەتە ئەم دوورگەیە.

پیرەژنی کوێر

من لەوبەرەی دیکەوە هاتووم.

دووەم کوێر

تۆ لە کوێوە هاتوویت؟

پیرەژنی کوێر

چیتر نامەوێ بیری لێ بکەمەوە، هەرگیز نایهێنمەوە یادم. لەمێژە ... ئەوێ لێرە ساردتر بوو.

کچۆڵەی کوێر

من لە جێگایەکی دوورەوە هاتووم.

دووەم کوێر

تۆ لە کوێوە هاتوویت؟

کچۆڵەی کوێر

نازانم به چ شێوەیەك پێتان بڵێم! ناتوانم بۆتان باس کەم، زۆر لێرەوە دوورە، لەوپەڕی زەریاوەیە. من لەسەرزەمینێکی گەورەوە هاتووم. ماوەیەك کوێر بووم، بەڵام خۆرم دیوە. ئاو، ئاگر، کێو، ڕوخساری ئادەمیزاد و گوڵی ڕەنگینم بینیون. جۆری ئەو گوڵانەی کە من بینیومن لەم دوورگەیەدا دەست ناکەون. چونکە ئێرە سارد و تاریکە. لەوکاتەوەی چاوم کوێر بووە، چیتر بۆنی ئەو گوڵانەم نەکردووە. من باوك و دایك و خوشك و برای خۆمم بینیون. ئەو کاتە گچکە بووم و نەمدەزانی لەکوێم. بۆ کەناری زەریا ڕۆیشتم و یاریم کرد. چەند باش چاوەکانم بیر دەکەوێتەوە! ڕۆژێ لە ترۆپکی کێوێکدا ڕاوەستابووم و تەماشای بەفرم دەکرد، ویستم ئەو کەسانە بناسم کە دەیانویست بەدبەخت بن.

یەکەم کوێر

مەبەستت چییە؟

کچۆڵەی کوێر

ئەگەر دەنگیان ببیستمەوە، دەیانناسمەوە. بیرەوەرییەکی وام هەیە کە ئەگەر بیریان لێبکەمەوە .. زیاتر ڕوون دەبنەوە.

یەکەم کوێر

من خاوەنی هیچ بیرەوەرییەك نیم.

(پۆلێکی گەورەی پەلەوەرانی شەو خۆیان لە چڵە پۆپەی درەختەکان دەدەن و تێدەپەڕن)

پیرەمێردی کوێر

دیسان شتێك لە هەوادا پەیدا بوو.

دووەم کوێر

ئێوە بۆچی هاتنە ئێرە؟

پیرەمێردی کوێر

دەتەوێت پرسیار لە کێ بکەیت؟

دووەم کوێر

لەم کچۆڵەیە.

کچۆڵەی کوێر

پێیان گوتم کە ئەو دەتوانێ چارەسەرم بکات، ئەویش پێی گوتم کە دەتوانم سەرلەنوێ ببینم. گوتم: کاتێ هێزی بینین بەدەست دێنمەوە دوورگەکە جێدێڵم.

یەکەم کوێر

ئێمە هەمووما‌ن هیوا دەخوازین کە لەم دوورگەیە بچینە دەرەوە.

دووەم کوێر

بەڵام لەگەڵ ئەوەش تا هەتایە هەر لێرە دەمێنینەوە.

سێیەم کوێر

ئەو زۆر پیرە، تازە پێی ناکرێ چارە بۆ ئێمە بدۆزێتەوە.

کچۆڵەی کوێر

پێڵووەکانم داخراون، بەڵام هەست دەکەم چاوانم ژیانیان تێدایە.

یەکەم کوێر

چاوانی من کراوەن.

دووەم کوێر

من بە چاوی کراوەوە دەنووم.

سێیەم کوێر

با قسە لەبارەی چاومانەوە نەکەین!

دووەم کوێر

تۆ ماوەیەکی زۆر نییە لێرەیت؟

پیرەمێردی کوێر

دەمەو عەسرانێك كاتی نوێژ، لەنێو دەنگی ژنەكانەوە دەنگێکم بیست کە تا ئەو کاتە نەمبیستبوو. ئەوە دەنگی ئێوە بوو، کە زۆر جوان دەهاتە گوێ. کاتێ دەنگی ئێوەم بیست حەزمدەکرد بتوانم بتانبینم.

یەکەم کوێر

ئاگادار نەبووم.

دووەم کوێر

ئەو نەیهێشت.

شەشەم کوێر

دەڵێن تۆ ئافرەتێکی زۆر جوانیت و لە سەرزەمینێکی دوورەوە هاتوویت.

کچۆڵەی کوێر

هیچ کاتێك خۆم نەبینیوە.

پیرەمێردی کوێر

هیچ کاتێك یەکتریمان نەبینیوە. پرسیار لە یەکتری دەکەین و وەڵامی یەکتر دەدەینەوە. پێکەوە دەژین، هەمیشە لەگەڵ یەکترین، لەبەرئەوەی یەکتر ناناسین، تەنانەت ئەگەر دەستیش لەیەکتر بدەین ناتوانین یەکتر بناسینەوە، چونکە چاو لە دەست زیاتر ئاگادار دەبێتەوە.

شەشەم کوێر

هەندێ سات، کاتێ ئێوە لەبەر هەتاودا دەوەستن، شێوەتان دەبینم. ئێمە قەت ئەو خانووەمان نەبینیوە کە تیایدا دەژین، تەنانەت کە دەست لەدیواری خانووەکەش دەدەین هەر ناتوانین بزانین لەکوێ دەژین!

پیرەمێردی کوێر

دەبێ کۆشکێکی دێرین و هەژارانە بێ، جگە لە ژووری قەشەکان هیچ چرایەکی دیکەی لێ نییە و تاریکە.

یەکەم کوێر

ئادەمیزاد کە نەتوانێ ببینێ، چرا بە کەڵکی چی دێ؟

شەشەم كوێر

كاتێ لە كەناری خانووەكەوە دوای ڕانە مەڕەكە دەكەوم و بۆ پیاسە دەچم، دەمەو عەسر مەڕەكان ڕووناكی چراكە دەبینن و دەگەڕێنەوە ماڵەوە، منیش بێ ئەوەی ڕێگە بزر بكەم لەگەڵ ئەوان دەگەمەوە ماڵ.

پیرەمێردی كوێر

ساڵانێكە لەگەڵ یەكترین و تا ئێستا یەكتریمان نەبینیوە. ڕاستییەكەی ئێمە هەردەم تەنیاین. ئادەمیزاد پێویستە ببینێ بۆ ئەوەی بتوانێ خۆشەویستی بكا.

پیرەژنی كوێر

هەندێ جار وادەزانم كە دەبینم.

پیرەمێردی كوێر

من تەنها لە خەوندا دەبینم.

یەكەم كوێر

منیش زوربەی نیوەشەوان لە خەوندا ڕۆدەچم.

(وژەی با دێ و گەڵای درەختەكان دەوەرێنێت)

پێنجەم كوێر

ئەوە كێ بوو دەستی گرتم؟

یەكەم كوێر

شتێك لامەوە كەوت.

پیرەمێردی كوێر

لە سەرەوە هات، نازانم چییە!

پێنجەم كوێر

ئەوە كێ بوو دەستی گرتم؟ دەیەوێ خەوم بزڕێنێ. بهێڵە بنووم.

پیرەمێردی كوێر

كەس دەستی تۆی نەگرتووە.

پێنجەم کوێر

ئەوە کێ بوو دەستی گرتم؟ بە دەنگی بەرز وەڵام بدەوە. من گوێم قورسە.

پیرەمێردی کوێر

ئێمە خۆیشمان نازانین.

پێنجەم کوێر

تۆ بڵێی کەسێك هەواڵێکی بۆ هێنابین؟

یەکەم کوێر

لەبەرئەوەی گوێی لێ نییە، وەڵامدانەوەی سوودی نییە.

سێیەم کوێر

بەڕاستی کەڕەکان بەدبەختن.

پیرەمێردی کوێر

لە دانیشتن ماندوو بووم.

شەشەم کوێر

ماندوو بووم هێندەی لێرە بمێنمەوە.

دووەم کوێر

مەزەندە دەکەم ئێمە دوور لە یەکتری دانیشتبین. با هەوڵ بدەین نزیك لە یەکتری دانیشین. هەوا بەرەو ساردی دەچێ.

سێیەم کوێر

ناوێرم لە جێگەکەم بەرز ببمەوە. وا باشترە لە جێگەی خۆمان بمێنینەوە.

پیرەمێردی کوێر

نازانم چی کەوتۆتە نێوانمانەوە!

شەشەم کوێر

دەستەکانم پڕ لە خوێن بوون. هەوڵمدا لە جێگەکەم بەرز ببمەوە.

سێیەم کوێر

گوێم لێیە دەتەوێت بەرەو لای من بێیت.

(ژنە کوێر شێتەکە بە گرژی چاوانی هەڵدەگڵۆفێ و دەناڵێنێ، بەرەو قەشە وەردەچەرخێ)

یەکەم کوێر

دەنگێکی تر دەبیستم.

پیرەژنی کوێر

وابزانم خوشکە کلۆڵەکەی ئێمەیە چاوانی هەڵدەگڵۆفێ.

دووەم کوێر

جگە لەم کارە هیچی تر ناکا، هەموو شەوێك گوێم لە دەنگییەتی.

سێیەم کوێر

ئەو شێتە ... قسەیەك چییە نایکت.

پیرەژنی کوێر

لەوکاتەوەی منداڵی بووە، نادوێ. وەك ئەوەی بەردەوام بترسێ.

پیرەمێردی کوێر

ئێوە لێرە ناترسن؟

یەکەم کوێر

کێ دەڵێیت؟

پیرەمێردی کوێر

هەمووتان.

پیرەژنی کوێر

بۆچی؟ با ... ئێمە تۆقێنراوین و دەترسین.

کچۆڵەی کوێر

ئێمە لە مێژە دەترسین.

یەکەم کوێر

بۆچی ئەم پرسیارەت کرد؟

پیرەمێردی کوێر

نازانم بۆ! مەزەندەی ئەوە دەکەم کە یەکێك لەناوماندا دەگری!

یەکەم کوێر

بۆچی بترسین؟ وای بۆ دەچم ئەم ژنە شێتە لەبەرئەوەیە کە دەترسێت.

پیرەمێردی کوێر

نا، لەبەر شتێکی ترە. دڵنیام لەبەر هۆیەکی ترە. ترسکەی تەنها لەبەر ئەوە نییە.

پیرەژنی کوێر

هەمیشە کاتێك دەست بە شیردانی ساواکەی دەکا، دەگری.

یەکەم کوێر

ئەو تەنها بەم شێوەیە دەتوانێ بگری.

پیرەژنی کوێر

دەڵێن ئەو دەتوانی مەودای دوو هەنگاو ببینێ.

یەکەم کوێر

تا ئێستا دەنگی گریانی ئەوانی دیکەم نەبیستووە.

پیرەمێردی کوێر

ئادەمیزاد بۆ ئەوەی بتوانێ بگری، پێویستە ببینێ.

کچۆڵەی کوێر

بۆنی گوڵ لەم ناوە دێت!

یەکەم کوێر

تەنها بۆنی زەوی دەگاتە کەپووم.

کچۆڵەی کوێر

نا .. گوڵە! دەوروبەرمان گوڵە.

دووەم کوێر

تەنها بۆنی زەوی دەگاتە کەپووم.

پیرەژنی کوێر

با یە و بۆنی گوڵ لەگەڵ خۆی دێنێت.

سێیەم کوێر

من تەنها بۆنی زەوی دەگاتە کەپووم.

پیرەمێردی کوێر

وا بزانم ژنەکان ڕاست دەکەن.

شەشەم کوێر

گوڵەکان لەکوێن؟ دەمەوێ بیانچنم.

کچۆڵەی کوێر

ڕاست دەکەیت. هەڵسەوە! (شەشەم کوێر بە هێواشی هەڵدەستێتەوە، کوێرە کوێرە دەچێتە پێش. خۆی لە درەختەکان دەدا و پێ لە گوڵە سەوسەنەکان دەنێ).

کچۆڵەی کوێر

گوێم لێیە پێ لە قەدی ناسکی گوڵەکان دەنێی. ڕاوەستە، ڕاوەستە!

یەکەم کوێر:

ئێستا کاتی گوڵچنین نییە. باشتر وایە بیرێك لەوە بکەینەوە چۆن بۆ ماڵەوە بگەڕێینەوە!

شەشەم کوێر

من ناوێرم بگەڕێمەوە.

کچۆڵەی کوێر

پێویست ناکا بگەڕێیتەوە، هەر لە شوێنی خۆتدا بمێنەوە! (هەڵدەستێتەوە) ئای، زەمین چەند ساردە! وابزانم دەیەوێ بیکاتە سەهۆڵبەندان. (بەرەو لای سەوسەنە ڕەنگ پەرپووەکان دەڕوا، خۆی لە بەرد و پیرە درەختەکە دەدات و لەنزیك گوڵەکاندا دەوەستێ.) گوڵەکان لای ئێوەن، ناتوانم بۆ ئەوی بێم.

شەشەم کوێر

وابزانم دەتوانم بیانچنم. (کوێرە کوێرە گوڵ دەچنێ و دەیداتە کچۆڵە کوێرکە. پەلەوەرانی شەو باڵ لێکدەدەن و دەفڕن.)

کچۆڵەی کوێر

یادم دێتەوە من ئەم گوڵانەم بینیون، ناوەکانیانم لەیاد چووە، لایکەکانیان چەند ناسکن، بێگومان نەخۆشن، شێوەشیانم لەبیرچۆتەوە. وابزانم ئەم گوڵانە مردوون (گوڵە سەوسەنەکان لەنێو قژیا نوقوم دەکا.)

پیرەمێردی کوێر

دەنگی قژتان دەبیستم.

کچۆڵەی کوێر

ئەوە دەنگی گوڵەکانە.

پیرەمێردی کوێر

ناتوانین لە دووری هەنگاوێکەوە بتانبینین.

کچۆڵەی کوێر

من ناتوانم تەنانەت خۆشم ببینم. سەرمامە. (لەم ساتەدا وژەی با دێ و هاژەی شەپۆلەکان، کە بەتوندی لە تاشەبەردەکانی کەنار دەدەن، دێتە گوێ.)

یەکەم کوێر

دەنگی هەورەگرمەیە.

دووەم کوێر

وابزانم دەیەوێ بیکاتە زریان.

پیرەژنی کوێر

وابزانم دەنگی زەریایە.

سێیەم کوێر

زەریا؟ بەڵام دەنگەکە لە دووری دوو هەنگاوەوە دێ، زۆر نزیکە. لە دەوروبەری ئێمەوە دێ، دەبێ شتێکی دیکە بێ.

کچۆڵەی کوێر

گوێم لێیە شەپۆلەکان بەرەو لای قاچەکانم دەخزێن.

یەکەم کوێر

وا بزانم گەڵای وشکن، با دەیانهێنێ.

پیرەمێردی کوێر

مەزەندە دەکەم قسەی ژنەکان بێ!

سێیەم کوێر

بە زوویی دەگاتە لامان.

یەکەم کوێر

با لەکام لاوە دێ؟

دووەم کوێر

لە زەریاوە.

پیرەمێردی کوێر

هەمیشە با لە بەری زەریاوە هەڵدەکات، زەریا دەوروبەری ئێمەی ئابلۆوقە داوە. با هەر لەوێوە دێ.

یەکەم کوێر

با چیتر بیر لە زەریا نەکەینەوە.

دووەم کوێر

بەڵام پێویستە بیری لێ بکەینەوە، شەپۆلەکانی بەزوویی دەگاتە لامان.

یەکەم کوێر

چۆن دەزانن کە ئەم دەنگە هی زەریایە؟

دووەم کوێر

من بە باشی دەنگی شەپۆلەکانی دەناسم و دەبیسم. نابێ زیاتر لێرەدا بمێنینەوە.

پیرەمێردی کوێر

دەتەوێ بۆ کوێ بڕۆیت؟

دووەم کوێر

جیاوازی نییە. گرینگ ئەوەیە لێرە بڕۆین. من چیتر بەرگەی ئەم دەنگە ناگرم. با بڕۆین، لێرە بڕۆین.

سێیەم کوێر

دەنگێکی دیکە دەبیستم، گوێ بگرن (دەنگی شتێك کە پێ لە گەڵای درەختەکان دەنێ، زۆر لاواز دێتە بەر گوێ).

یەکەم کوێر

کەسێك دەیەوێ لێرە نێزیك بێتەوە.

دووەم کوێر

ئەوە ... خۆیەتی .. دەگەڕێتەوە ... دەگەڕێتەوە. وا گەڕایەوە.

سێیەم کوێر

هەروەك منداڵێکی گچکە، وردە وردە هەنگاو دەنێ.

دووەم کوێر

کاتێ دێت، نابێ سەرزەنشتی بکەین.

پیرەمێردی کوێر

وابزانم دەنگی پێی ئادەمیزاد نییە.

(لە ناوەڕاستی دارستانەکەوە سەگێك پەیدا دەبێت، بەبەردەم کوێرکاندا تێدەپەڕێ. بێدەنگیی).

یەکەم کوێر

ئەوە کێیە؟ تۆ کێیت؟ ڕەحممان پێ بکە، دەمێکە چاوەڕێین! (سەگەکە دەوەستێ، سەر و هەردوو پەلی خۆی لەسەر ئەژنۆی کوێرەکە دادەنێ) ئای، ئەوە چیت لەسەر ئەژنۆم دانا؟ ئەمە چییە؟ ئاژەڵە؟ وابزانم سەگە! بەڵێ... بەڵێ سەگە! سەگی جێگەکەمانە. وەرە ئێرە. وەرە ئێرە. هاتووە ڕزگارمان بکا. وەرە ئێرە!

کوێرکانی دیکە

وەرە ئێرە ... وەرە ئێرە!

یەکەم کوێر

هاتووە ڕزگارمان بکا. شوێنپێی هەڵگرتووین و گەیشتۆتە ئێرە. هەردوو پەلی بەجۆرێك لەسەر ئەژنۆم داناوە وەك ئەوەی ساڵانێك بێ لەبیریدا بم. دەیەوێ لە بەختەوەریدا بگری، دەیەوێ لە خۆشحاڵییدا خۆی بکوژێ. گوێ بگرن ... گوێ بگرن!

کوێرکانی دیکە

وەرە ئێرە ... وەرە ئێرە!

پیرەمێردی کوێر

لەوانەیە لەگەڵ کەسێك هاتبێ بەڵام ئەم زووتر گەییوە.

یەکەم کوێر

نا ... تەنهایە. نابیستم کەسێکی لەگەڵ بێ. ئێمە بێگومان کەسی دیکەمان پێویست نییە. ئیتر لەم ڕێنوێنە چاکتر پەیدا نابێ کە بەرەو ئەو جێگەیەی دەمانەوێ ڕێنوێنیمان بکا و گوێڕایەڵمان بێ.

پیرەژنی کوێر

من ناوێرم لەدوای ئەم سەگەوە ڕێ بکەم.

کچۆڵەی کوێر

منیش ناوێرم.

یەکەم کوێر

بۆ نا؟ ئاخر ئەو زۆر لە ئێمە باشتر دەبینێ.

دووەم کوێر

گوێ لە قسەی ژنەکان مەگرن.

سێیەم کوێر

وابزانم هەوا گۆڕاوە، ئێستا باشتر هەناسە دەدەم، هەوا پاکژتر بووە.

پیرەمێردی کوێر

سروەی زەریا دەورووژێنێ.

شەشەم کوێر

وابزانم هەوا ڕووناك بۆتەوە، خۆر دەیەوێ بەرز ببێتەوە.

پیرەژنی کوێر

وا بزانم دونیا سارد بووە.

یەکەم کوێر

باشە وا چاکترە بەڕێ بکەوین. سەگەکە دەیەوێ ڕامبکێشێ و بمبا. زۆر بەختەوەرە. من لەوەندە زیاتر ناتوانم چاوەڕوانیی بکێشم. لە دوامەوە وەرن، تا بۆ ماڵەوە بگەڕێینەوە. (دەوەستێ و لەدوای سەگەکەوە دەکەوێتە ڕێ. سەگەکە بەرەو لای تەرمی بێجووڵەی قەشە دەڕوا و دەوەستێ .)

کوێرکانی دیکە

لەکوێیت؟ لەکوێیت؟ لەکام لاوە دەڕۆیت؟ ئاگاداربە!

یەکەم کوێر

ئارام بن! جارێ لەدوامەوە مەیەن! من دەگەڕێمەوە. سەگەکە وەستاوە ... بۆچی نابزوێت؟ ئاس ... دەستم بەر شتێکی سارد کەوت.

دووەم کوێر

تۆ دەڵێی چی؟ کەس دەنگت نابیستێ!

یەکەم کوێر

واب زانم دەستم بەر دەموچاوی کەسێك کەوت.

سێیەم کوێر

چی دەڵێی؟ دەنگت نابیستین. چی دەڵێیت؟ لە کوێیت؟ تۆ زۆر لە ئێمەوە دووریت.

یەکەم کوێر

ئای ... ئای ... هێشتا نازانم چییە. کەسێك لەناوماندا مردووە.

کوێرکانی دیکە

مردوویەك لەناوماندا هەیە. لەکوێی؟ لەکوێی؟

یەکەم کوێر

بەڵێ، مردوویەك لەناوماندا هەیە. ئای ... من ئەوەتا دەست لە روخساری مردوویەك دەدەم. ئێوە لای مردوویەك دانیشتوون. دەبێ کوتوپڕ یەکێکمان لێ مردبێ. قسە بکەن بۆ ئەوەی بزانم کامتان زیندوون، لەکوێن؟ وەڵام بدەنەوە! هەمووتان وەڵام بدەنەوە! (جگە لە کەڕ و شێتە و سێ پیرەژنەکە، هەموو کوێرکانی دیکە یەك لەدوای یەك وەڵام دەدەنەوە).

یەکەم کوێر

ناتوانم دەنگتان جیا بکەمەوە. دەنگی هەر یەکێکتان لەوی دیکە دەچێ. گشت دەنگەکان لە ترسا دەلەرزن.

سێیەم کوێر

دوو کەس وەڵامیان نەدایەوە، لەکوێن؟ (بە گۆچانەکەی لە سێیەم کوێر دەدا).

پێنجەم کوێر

ئای ... ئای ... نوستبووم. بهێڵە بنووم!

شەشەم کوێر

ئەو نییە. لەوانەیە ژنە شێتەکە بێ.

پیرەمێردی کوێر

ژنە شێتەکە لای منەوە دانیشتووە، زیندووە.

یەکەم کوێر

وابزانم قەشەیە. ئەو ڕاوەستاوە. وەرن، وەرن، وەرن!

دووەم کوێر

ڕاوەستاوە؟

سێیەم کوێر

کەواتە نەمردووە.

پیرەمێردی کوێر

لەکوێیە؟

شەشەم کوێر

دەمانەوێ خۆمان ببینین! (جگە لە ژنە شێتەکە و پێنجەم کوێر، هەموویان هەڵدەستن و کوێرە کوێرە نزیکی مردووەکە دەبنەوە.)

دووەم کوێر

لێرەیە؟ ئەمەتا ... ئەوە؟

سێیەم کوێر

بەڵێ .. بەڵێ ... ناسیمەوە.

یەکەم کوێر

خوایە، خوایە ... ئێستا چی بکەین؟

پیرەژنی کوێر

ئەی باوکی پیرۆز، ئەوە تۆی؟ باوکە، ئەوە چیت لێ قەوماوە؟ چی بووە؟ وەڵام بدەرەوە! ئێمە هەموومان لەپاڵتاین.

پیرەمێردی کوێر

ئاو بێنن! لەوانەیە هێشتا زیندوو بێ.

دووەم کوێر

پرسیاری لێ بکەن، سەیرکەن ... لەوانەیە بتوانێ جارێکی ار بۆ ماڵەوە بمانباتەوە.

سێیەم کوێر

بێهوودەیە، دەنگی لێدانی دڵی نابیستم. ساردە.

یەکەم کوێر

بێ بچووکترین دەنگ مرد.

سێیەم کوێر

دەبووایە ئاگاداری بکردینایە!

دووەم کوێر

چەند ساڵ لە تەمەنی تێپەڕیوە؟ من ئەمە یەکەم جارە دەست لە ڕوخساری دەدەم.

سێیەم کوێر

(دەست لە تەرمەکە دەدا) لە ئێمە گەورەترە.

دووەم کوێر

چاوانی کراوەن. بە دوو دەستی کراوەوە، بەسەر سینگدا مردووە.

یەکەم کوێر

نائومێدانە لە دونیا دەرچوو.

دووەم کوێر

ڕانەوەستاوە، بەڵکو لەسەر بەردێك دانیشتووە.

پیرەژنی کوێر

خوایە ... خوایە ... هیچ نازانم، هیچ. دەبێ لە زووەوە نەخۆش بێ. بێگومان لە ژیانیدا ڕشەنجێکی زۆری کێشاوە. ئۆه، ئۆه، هیچ کاتێك نەدەکڕوزایەوە. بە بێدەنگی دەستی گوشین و شکایەتیشی تەنها لە ڕۆژگار بوو. ئێمە سەرنجمان نەدا، تێبینیمان نەکرد، هیچ کاتێك. وەرن وێردی بۆ بخوێنن، هەمووتان سوژدە بەرن! (ژنەمان بە گریانەوە دەکەونە سەر ئەژنۆ).

یەکەم کوێر

دەترسم، ناوێرم سوژدە ببەم.

دووەم کوێر

ئادەمیزاد نازانێ سوژدە کوێوە ببا!

سێیەم کوێر

لەوانەیە نەخۆش بووبێ، بەڵام لەبارەی نەخۆشییەکەیەوە هیچ شتێکی پێنەگوتووین.

دووەم کوێر

دوا سات، کاتێك ویستی بڕوات، گوێم لێ بوو بە هێواشی دەدوا. وابزانم لەگەڵ خوشکە بچکۆلەکەمان دەدوا، ئەرێ چی گوت؟

یەکەم کوێر

نایەوێ وەڵام بداتەوە.

دووەم کوێر

ناتەوێ وەڵام بدەیتەوە؟ لەکوێیت؟ بدوێ!

پیرەژنی کوێر

ئازاری ئەوتان زۆر داوە. ئێوە کوشتتان. نەتانویست لەسەر ڕۆیشتن بەردەوام بن، دەتانویست لەسەر بەردەکان دانیشن و خواردن بخۆن، بە درێژایی ڕۆژ دادەنیشتن و چپە چپتان دەکرد. من هاواریم گوێ لێ بوو. ئەو ئازایەتی خۆی دۆڕاندبوو.

یەکەم کوێر

نەخۆش بوو؟ ئێوە نەتاندەزانی؟

پیرەمێردی کوێر

نەماندەزانی، ئاخر هیچ کاتێك ئەومان نەبینیبوو. چۆن دەمانتوانی بەم چاوە مردووانەمانەوە ببینین و بزانین؟ ئەو هیچ کاتێك لە کەس دڵگیر نەدەبوو. ئێستاش ئیتر هەموو شتێك تێپەڕیوە. من تا ئێستا بەسەر مردنی سێ کەسەوە بووم، بەڵام هیچ کامیان بەم جۆرە نەمردوون. نۆرەی ئێمەیش دێت.

یەکەم کوێر

من هیچ کاتێك نەبووم بە مایەی خەم بۆی و نیگەرانم نەکردووە.

دووەم کوێر

منیش بە هەمان شێوە، هەرچییەکی گوتووە بێ کەمترین بەرەنگاری پێی قایل بووم و بە قسەیم کردووە.

سێیەم کوێر

کاتێ ویستی بڕوا ئاو بۆ ژنە شێتەکە بێنێ، مرد.

یەکەم کوێر

ئێستا چی بکەین؟ بۆ کوێ بڕۆین؟

سێیەم کوێر

سەگەکە لە کوێیە؟

یەکەم کوێر

لێرەیە، نایەوێ تەرمەکە جێبێڵێ.

سێیەم کوێر

لەوێی لابە! ڕایکێشە لایەکەوە.

یەکەم کوێر

نایەوێ تەرمەکە جێبێڵێ.

دووەم کوێر

ئێمە ناتوانین لەپاڵ تەرمێکدا بمێنینەوە، ناتوانین لەنێو ئەم تاریکییەدا بمێنینەوە.

سێیەم کوێر

پێویستە پێکەوە بین، نابێ لەیەکتری جیاببینەوە، پێویستە دەست بدەینە دەستی یەکتر، هەموومان لەسەر ئەم بەردە دانیشین! ئەوانی دیکە لەکوێن؟ وەرنە ئێرە! وەرن ... وەرن.

پیرەمێردی کوێر

لەکوێن؟

سێیەم کوێر

لێرەم، لێرە. هەموو پێکەوەین؟ کوا دەستتان؟ دەستتان نزیك بکەنەوە! چەند ساردن!

کچۆڵەی کوێر

ئای دەستت چەند ساردە!

سێیەم کوێر

چی دەکەیت؟

کچۆڵەی کوێر

من دەستم لەسەر چاوی خۆم داناوە، لەپڕ وا هات بە خەیاڵمدا کە دەبینم.

یەکەم کوێر

ئەوە کێیە دەگری؟

پیرەژنی کوێر

ژنە شێتەکەیە.

یەکەم کوێر

هێشتا ڕاستییەکەش نازانێ.

پیرەمێردی کوێر

وابزانم ئێمە لێرە دەمرین!

پیرەژنی کوێر

لەوانەیە کەسێك بێت.

یەکەم کوێر

مەزەندە دەکەم خوشکە ڕاهیبەکانی کەنیسەکەمان بن.

پیرەژنی کوێر

ئەوان شەوان نایەنە دەرەوە.

دووەم کوێر

مەزەندە دەکەم ئەو پیاوانە بمانبینن کە لە بورجە زەریاییەکەدا کاردەکەن.

پیرەمێردی کوێر

ئەوان هەرگیز لە بورجەکەی خۆیان دانابەزن.

سێیەم کوێر

لەوانەیە بمانبینن.

پیرەژنی کوێر

ئەوان هەمیشە تەماشای زەریا دەکەن.

سێیەم کوێر

ساردی کردەوە.

پیرەمێردی کوێر

گوێ ڕادێرن! وا بزانم دەنگی سەهۆڵبەندانی گەڵا وشکەکان دێ.

کچۆڵەی کوێر

ئای، زەوییەکە چەند ڕەقە!

سێیەم کوێر

دەنگێك لای چەپمەوە دەبیستم، بەڵام ناتوانم بزانم دەنگی چییە؟

پیرەمێردی کوێر

دەنگی شەپۆلی زەریایە کە لە تاشەبەردەکانی کەنار دەدا.

سێیەم کوێر

وامزانی ژنەکان بوون.

پیرەژنی کوێر

دەنگی سەهۆڵەکان دەبیستم کاتێك شەپۆلەکانی ئاو دەیانکێشن.

یەکەم کوێر

کێیە ئاوها توند دەلەرزێ و بەردەکەی ژێر پێمانی خستۆتە جووڵە.

دووەم کوێر

دەنگێکی دیکە دەبیستم. ناتوانم بزانم چییە.

یەکەم کوێر

کێیە ئاوها بەم جۆرە دەلەرزێ کە بەردەکەی ژێر پێمانی خستۆتە لەرزە.

پیرەمێردی کوێر

وا بزانم یەکێك لە ژنەکانە.

پیرەژنی کوێر

وابزانم ژنە شێتەکەیە بەم جۆرە دەلەرزێ.

سێیەم کوێر

دەنگی ساواکەی نایە.

پیرەژنی کوێر

دەڵێی هێشتا هەر شیر دەخوا.

پیرەمێردی کوێر

تەنها ئەم ساوایە لەناوماندا دەتوانێ ببینێ و دەزانێ ئێمە لەکوێین!

یەکەم کوێر

وژەی با ی باکوور دێتە گوێم.

شەشەم کوێر

وابزانم هیچ ئەستێرەیەك بە ئاسمانەوە نییە. دەیەوێت بیکاتە بەفر.

سێیەم کوێر

گەر کەسێك لەناوماندا ڕەق هەڵات پێویستە زوو بێداری بکەینەوە.

پیرەمێردی کوێر

من زۆر ماندووم.

(با گەڵای وشك بە هەوادا بڵاودەکاتەوە)

کچۆڵەی کوێر

دەنگی گەڵا وشکەکانتان گوێ لێیە؟ وابزانم کەسێك بەرەو لامان دێ!

دووەم کوێر

دەنگی با یە، گوێ ڕادێرن!

سێیەم کوێر

چیتر کەس نایە.

پیرەمێردی کوێر

دەبێتە سەهۆڵبەندانێکی سەخت.

کچۆڵەی کوێر

لە دوورەوە دەنگی تەپەی پێی کەسێك دەبیستم.

یەکەم کوێر

تەنها دەنگی گەڵای وشك دێتە گوێم.

کچۆڵەی کوێر

لە دوورەوە دەنگی تەپەی پێی کەسێك دەبیستم.

دووەم کوێر

تەنها وژەی بای باکوور دەبیستم.

کچۆڵەی کوێر

دەمەوێ بڵێم کەسێك بەرەو لامان دێت.

پیرەژنی کوێر

دەنگی هێواشی پێی کەسێك دەبیستم.

پیرەمێردی کوێر

وابزانم ژنەکان ڕاست دەکەن.

(بەفر دەکەوێتە بارین)

یەکەم کوێر

ئای ... ئای ... ئەم شتە ساردەی کە بەردەستم دەکەوێت چییە؟

شەشەم کوێر

بەفر دەبارێ.

یەکەم کوێر

با زیاتر بچینە پاڵ یەکتر، بەڵکو گەرممان بێتەوە!

کچۆڵەی کوێر

گوێ بگرە، دەنگی تەپەی پێ دێ.

پیرەژنی کوێر

توخوا یەك دەقیقە بێدەنگ بن!

کچۆڵەی کوێر

دەیەوێت نزیك بێتەوە. باش گوێ ڕادێرن!

(کوتوپڕ ساواکە دەست دەکاتە گریان)

پیرەمێردی کوێر

ساواکەیە دەگری.

کچۆڵەی کوێر

ئەو دەتوانێ ببینێ، چاوی ساغە، دەبینێ بۆیە دەگری. بێگومان شتێك دەبینێ. (ساواکە دەکاتە ئامێزی و بەرەو ئەو جێگەیە دەڕوا کە مەزەندەی بیستنی دەنگەکەی لێوە دەکرێت. ژنەکانی دیکە بە ترسەوە دەکەونە دووای.) بەرەو لای ئەو دەڕۆم.

پیرەمێردی کوێر

ئاگاداربە!

کچۆڵەی کوێر

وای چەند دەگری! چیتە؟ مەگری! مەترسە! پێویست ناکا بترسیت. ئێمە لێرەین و لاتەوەین. چیت دیوە؟ مەترسە، بەم شێوەیە مەگری! چیت دیوە؟ بڵێ، چیت بینیوە!

پیرەژنی کوێر

دەنگی تەپەی پێ لەم لایەوە دێ. گوێ بگرن!

پیرەمێردی کوێر

دەنگی پێلێنانی جلوبەرگ بەسەر گەڵا وشکەکاندا دەبیستم.

شەشەم کوێر

ڕەنگە ژنێك بێ کە جلەکەی لە زەوییەکە دەخشێت.

پیرەمێردی کوێر

بەڵام ڕاستییەکەی، ئەمە دەنگی پێیە.

یەکەم کوێر

لەوانەیە دەنگی ئاوی زەریا بێت کە بەسەر گەڵا وشکەکاندا دەڕژێ.

کچۆڵەی کوێر

نا نا دەنگی تەپەی پێیە، دەنگی تەپەی پێیە.

پیرەژنی کوێر

لە دواییدا بەزوویی تێدەگەین. سەرنجی گەڵا وشکەکان بدەن!

کچۆڵەی کوێر

دەنگیان دەبیستم، بە باشی دەیانبیستم. گوێ ڕادێرە! گوێ ڕادێرە! چی دەبینی؟ چی دەبینی؟

پیرەژنی کوێر

سەیری کام لا دەکا؟

کچۆڵەی کوێر

تەنها تەماشای دەنگەکە دەکا. سەرنج بدە، سەرنج بدە! کاتێ گەڕامەوە، ئەویش ویستی بگەڕێتەوە، سەیری هەمان ئەو لایە دەکا کە پێشتر سەیری دەکرد. ئەو دەبینێ، دەبینێ، بێگومان شتێکی تازە دەبینێ.

پیرەژنی کوێر

(دەچێتە پێش) ساواکە لەسەر دەستت بەرز بکەوە بۆ ئەوەی بتوانێ بەباشی ببینێ!

کچۆڵەی کوێر

لاچۆ، بچۆرە ئەولاوە (لەنێو هەموو کوێرەکاندا ساواکە لەسەر دەست بەرزدەکاتەوە) دەنگی پێیەکانی ناومان نەما.

پیرەژنی کوێر

ئەوان ئەوەتا لێرەن، لێرەن.

کچۆڵەی کوێر

ئێوە کێن؟

(بێدەنگیی)

پیرەژنی کوێر

ڕەحممان پێ بکەن! (بێدەنگی)

(ساواکە نائومێدانەتر دەگری)

تاریکیی